

CULTUUR. MAAKT HET.

BELEIDSPLAN
2021-2024

FONDS VOOR
CULTUUR
PARTICIPATIE

**Cultuur. Je kunt het niet in
een hokje stoppen en het laat
zich niet begrenzen. Cultuur
is niet van iemand alleen,
maar van ons samen.
Ongrijpbaar en aan de andere
kant juist heel tastbaar,
hoorbaar en voelbaar. Het is
namelijk precies dat wat jij
ervan maakt.**

**Werken aan je dance moves
of aan je stem. Muziek maken
of toneel spelen. Schilderen
of verhalen vertellen.
Cultuur heeft net zoveel
verschijningsvormen als er
makers zijn. Cultuur is dat
wat jij met creativiteit in
beweging zet. Van oude
tradities tot experimentele
cross-overs.**

**Overal waar jij het maakt,
ontstaat cultuur. Groeit
cultuur. Leeft cultuur.**

DANS MET EEN VLEUGJE ACROBATIEK

Foto: Little Shao

INHOUD

Ons beleidsplan in één oogopslag	6
Goed om te weten.	8
Maak kennis met onze plannen voor 2021 tot 2024!	9
1. Van opdracht naar ambitie	13
1.1 Waar we voor staan én gaan	14
1.2 Cultuur (leren) maken anno nu	15
1.3 Onze ambitie	16
2. Zo werken we	19
2.1 We stimuleren vernieuwing	20
2.2 We delen kennis en verbinden initiatieven	20
2.3 We doen het samen	21
2.4 We zijn supporter van cultuurmakers en mogelijkmakers	21
3. Onze programma's: hier maken we werk van!	23
3.1 Maak het grenzeloos	24
3.2 Vind elkaar in cultuur	29
3.3 Maakplaats voor cultuur	33
4. Zo maken we mogelijk	37
4.1 We maken het verschil voor mensen	38
4.2 We maken verbinding	42
4.3 We maken ruimte voor verbetering	43
4.4 We maken zichtbaar wat we doen en bereiken	44
5. Begroting	46
5.1 Begroting 2021 - 2024	47
5.2 Toelichting op de begroting	48
Bijlage	51

ONS BELEIDSPLAN IN ÉÉN OOGOPSLAG

01

ROL, OPDRACHT & TRENDS

Basis voor het beleidsplan is onze missie als fonds, de opdracht van OCW en actuele ontwikkelingen in de wereld van cultuur

ONZE AMBITIE

Bijdragen aan een gelijk speelveld voor verschillende cultuurmakers, vormen van cultuur, manieren van maken en samenwerken

ONZE AMBITIE EN DE KEUZES DIE WE MAKEN

02

ZO WERKEN WE

- We stimuleren vernieuwing
- We delen kennis en verbinden initiatieven
- We doen het samen
- We zijn supporter van cultuurmaker en mogelijkmakers

03

HIER MAKEN WE WERK VAN: ONZE PROGRAMMA'S

ONZE PROGRAMMA'S

MAAK HET GRENZELOOS

Vernieuwen van het cultuur (leren) maken, het verbinden van makers en disciplines en talentontwikkeling

VIND ELKAAR IN CULTUUR

Verlagen van drempels voor cultuurmaken en stimuleren van een eigentijdse beoefening

MAAKPLAATS VOOR CULTUUR

Stimuleren van cultuuronderwijs

CULTUUR. JIJ MAAKT HET.

- Inclusief
- Impact
- Toegankelijk
- Samen
- Dichtbij
- Veelvormig
- Overal

DIT DOEN WE

- Stimuleren uitwisseling makers
- Stimuleren vernieuwing
- Ondersteunen kunstfestivals
- Ondersteunen internationale projecten
- Ondersteunen talentontwikkelaars
- Ondersteunen talentontwikkeling in de regio en in informele circuits
- Stimuleren van 'Huizen van dorp en stad'
- Stimuleren erfgoedparticipatie
- Ondersteunen erfgoedmanifestaties
- Uitvoeren programma Cultuurparticipatie
- Uitvoeren programma Cultuureducatie met Kwaliteit
- Stimuleren aanbod dat aansluit op vraag jongeren
- Stimuleren van vernieuwing cultuureducatie

ZO MAKEN WE MOGELIJK

04

DIT ORGANISEREN WE

- We maken het verschil voor mensen
- We maken verbinding
- We maken ruimte voor verbetering
- We maken zichtbaar wat we doen en bereiken

05

ZO BESTEDEN WE ONS BUDGET

○ Programma 1	€ 8.617.000
○ Programma 2	€ 7.392.000
○ Programma 3	€ 16.305.000
○ Cultureel ondernemerschap	€ 540.000

CULTUUR. JIJ MAAKT HET.

GOED OM TE WETEN. DIT VERSTAAN WIJ ONDER:

Cultuur

Met ‘cultuur’ bedoelen we in dit beleidsplan alle uitingen in de kunstdisciplines, van dans tot film en cross-overs én erfgoed. Binnen erfgoed richten wij ons als Fonds voor Cultuurparticipatie met name op immaterieel, levend erfgoed, zoals verhalen, rituelen en ambachten.

‘Cultuur is wat mensen maken en doen. Met hoofd, hart én handen’

Cultuur (leren) maken

Meer dan 6 miljoen mensen zijn in hun vrije tijd cultureel actief. Door zich te uiten, maken zij zichzelf zichtbaar of hoorbaar voor anderen. Ze spelen gitaar, maken street art, geven verhalen door of breaken samen met hun crew op straat. Kinderen leren zowel binnen als buiten school door en over cultuur. Hoe divers de verschijningsvormen ook zijn, ze hebben één ding gemeen: mensen beleven cultuur niet passief. Ze doen, ontwikkelen en maken. Daarom spreken we in dit beleidsplan over ‘cultuur maken’ en ‘cultuur leren maken’.

Cultuurmakers

Cultuur is wat mensen maken en doen. Met hoofd, hart én handen. Maar mensen die in hun vrije tijd cultuur maken, laten zich niet altijd labelen. Ze voelen zich vaak geen ‘amateur’. Dat wat ze maken heeft namelijk een bijzondere waarde. De scheidslijn tussen amateur en professional is bovendien diffuus. Vandaag de dag is er voor iedereen tenslotte een (online) podium. Weer andere mensen zijn soms al van generatie op generatie actief in hun vrije tijd, zonder dat ze dit bewust benoemen. Als wij het hebben over mensen die cultuur maken in hun vrije tijd, spreken we over ‘cultuurmakers’. Mensen die zich creatief en cultureel ontwikkelen, vanuit hun interesse, passie of liefhebberij.

Mogelijkmakers

De mensen en organisaties die zorgen dat cultuurmakers cultuur kunnen (leren) maken, noemen we mogelijkmakers. Dat kunnen bijvoorbeeld onderwijsinstellingen zijn of culturele instellingen

MAAK KENNIS MET ONZE PLANNEN VOOR 2021-2024!

Directeur Hedwig Verhoeven blikt vooruit

‘BIJDRAGEN AAN EEN GELIJK SPEELVELD VOOR VERSCHILLENDE CULTUURMAKERS, VORMEN VAN CULTUUR EN MANIEREN VAN CULTUUR MAKEN. DAT IS ONZE AMBITIE. IN DIT BELEIDSPLAN STAAT HOE WE DIE AMBITIE DE KOMENDE VIER JAAR WERKELIJKHEID MAKEN.

Een schilderij maken. Citer spelen. Gedichten schrijven. Een streetdance uitvoeren. Eigentijdse verhalen maken bij archeologische vondsten. In Nederland maken meer dan zes miljoen mensen op heel verschillende manieren in hun vrije tijd cultuur! Meer dan de helft van de basisscholen in Nederland biedt kinderen de mogelijkheid op school kennis te maken met cultuur. Overal in Nederland maken culturele instellingen, kunstdocenten, talentontwikkelaars, meesters en juffen dat mogelijk. Van Middelburg tot Heerenveen. En van Amsterdam tot Willemstad.

Het maken van cultuur is waardevol. Niet alleen stimuleert het creativiteit, maar het stelt mensen ook in staat zichzelf te ontwikkelen en anderen te ontmoeten. Daarom zorgt het Fonds

voor Cultuurparticipatie dat mensen cultuur kunnen (leren) maken. Ook in de periode 2021-2024 zijn we er voor de cultuurmakers en de mogelijkmakers. En voor hen die wel graag willen, maar nog een drempel ervaren om mee te doen of tot nu toe buiten beeld zijn gebleven.

Beleidskader 2021 - 2024

Met dit beleidsplan kunnen we de komende jaren goed inspelen op nieuwe uitdagingen in de wereld van cultuur. Want die zijn er genoeg! Uitgangspunt is de opdracht die we als Rijkscultuurfonds van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) hebben gekregen.

Over die opdracht is minister van Engelshoven van OCW duidelijk: ze wil cultuur toegankelijk maken voor iedereen.¹ Toegankelijkheid is van maatschappelijke waarde én is bovendien sleutel tot vernieuwing van het culturele landschap. Door zich te richten op cultuurparticipatie, immaterieel erfgoed en cultuuronderwijs, wil

1 Visiebrieven 'Cultuur in een open samenleving' (2018), 'Erfgoed Telt' (2018), de 'Uitgangspunten voor het cultuurbeleid 2021 – 2024 en Internationaal cultuurbeleid 2021-2024' (2019).

zij cultuur bevorderen die uitnodigend en laagdrempelig is. Zodat iedereen zich welkom voelt om mee te maken en te doen. Daarbij heeft de minister bijzondere aandacht voor regionale spreiding, diversiteit en inclusiviteit.

In het Beleidskader 2021-2024 voor ons Fonds benoemt de minister vijf doelen waaraan wij gaan bijdragen:

1. kwalitatief hoogwaardig cultuuronderwijs voor kinderen en jongeren;
2. toegankelijkheid van actieve cultuurparticipatie;
3. ontwikkeling van talent;
4. actieve erfgoedparticipatie en
5. internationale samenwerking en het versterken van het internationale culturele profiel van Nederland.

Drie programma’s

Om bij te dragen aan deze doelen, voeren we de komende periode drie programma’s uit:

_____ Met het eerste programma *Maak het grenzeloos* dragen we bij aan de vernieuwing van het cultuur (leren) maken, het verbinden van makers en disciplines en talentontwikkeling (doelen 2, 3 en 5 uit het beleidskader).

_____ Met het tweede programma *Vind elkaar in cultuur* stimuleren we gezamenlijke eigentijdse kunst- en erfgoedbeoefening. We

dragen bij aan het verlagen van drempels voor mensen om cultuur te maken (doelen 2 en 4 uit het beleidskader).

_____ Met het derde programma *Maakplaats voor cultuur* vergroten we de mogelijkheden voor kinderen en jongeren om zich cultureel te vormen (doel 1 uit het beleidskader).

Met deze drie programma’s laten we zien welke keuzes we maken en hoe we de inhoudelijke samenhang van onze activiteiten borgen. Dit tegen de achtergrond van onze rol, de opdracht van het ministerie en de trends en ontwikkelingen die we zien. Met dit plan geven we bovendien invulling aan de aanbeveling van de visitatiecommissie cultuurfondsen 2018² om meer onderling verband aan te brengen in wat we doen en ons werk te ‘dejuridiseren’ (van regels ontdoen).

Voorgaande jaren beschreven we onze programma’s tot op het niveau van afzonderlijke subsidieregelingen. Dat doen we in dit beleidsplan niet. We schrijven en sturen op wat we teweeg willen brengen met onze financiële steun en we kiezen de maatschappelijke impact als uitgangspunt. We plaatsen minder schotten tussen de verschillende onderwerpen. Ook laten we straks meer ruimte in onze regelingen. Een regeling kan dan bijdragen aan verschillende, onderling samenhangende doelen.

‘Meer onderling verband’ betekent ook dat we de komende periode een minder strikt onderscheid maken tussen cultuureducatie

en cultuurparticipatie. Deze tweedeling doet namelijk niet altijd recht aan de manier waarop doen, maken, beoefenen en ontwikkelen zich tot elkaar verhouden en in elkaar overlopen. We willen verschil maken voor cultuurmakers. Ervoor zorgen dat mensen zich cultureel en creatief kunnen ontwikkelen. Daarbij maakt het niet uit of ze nou actief zijn in hun vrije tijd of in schoolverband.

Het Fonds voor Cultuurparticipatie bestaat ruim tien jaar. In de afgelopen periode is veel gezaaid. Met dit beleidsplan gaan we een nieuwe fase in, waarin we kunnen oogsten en verder kunnen groeien! We ontwikkelen én verdiepen wat we eerder zijn begonnen. Daarbij zetten we nadrukkelijk in op inclusiviteit. Van het cultuurbegrip, de vormen waarin cultuur tot uitdrukking komt en de mensen die cultuur maken. Cultuur beperkt zich namelijk niet tot vastomlijnde verschijningsvormen of tot een selecte groep betrokkenen. Cultuur vormt en ontwikkelt zich via elke uiting van creativiteit. Onder het motto ‘Cultuur. Jij maakt het.’ dragen we bij aan meer diversiteit en zo aan een gelijk speelveld voor iedereen om mee te doen en zich verder te ontwikkelen.

Wij nodigen onze collega-Rijkscultuurfondsen, onze kennispartners, provincies en gemeenten, scholen, culturele instellingen en cultuurmakers van harte uit om deze ambitie samen met ons waar te maken.’

Leeswijzer

Waarom we er zijn en waarom dat nú zo belangrijk is, staat in hoofdstuk 1. Ook beschrijven we in dit hoofdstuk belangrijke ontwikkelingen en trends in de wereld van cultuur. We besluiten het hoofdstuk met onze ambitie voor 2021-2024.

Vervolgens beschrijven we in hoofdstuk 2 aan de hand van vier strategische keuzes hoe we de komende periode gaan werken.

In hoofdstuk 3 staat wat we precies gaan doen. We bundelen onze activiteiten in drie programma’s Maak het grenzeloos, Vind elkaar in cultuur en Maakplaats voor cultuur

In hoofdstuk 4 staat hoe we ons werk organiseren. We sluiten af met een meerjarenbegroting waarin we aangeven hoe we de komende periode ons budget verdelen.

‘Cultuur vormt en ontwikkelt zich via elke uiting van creativiteit’

2 In opdracht van het ministerie van OCW heeft een commissie van zes het beleid en de dagelijkse praktijk van de zes Rijkscultuurfondsen geëvalueerd.

DE ROMEINSE
TIJD ANNO NU

JIJ
MAAKT
HET.
WIJ MAKEN
MOGELIJK.

VAN
OPDRACHT
NAAR
AMBITIE

VAN OPDRACHT NAAR AMBITIE

IN DIT HOOFDSTUK BESCHRIJVEN WE ONZE
AMBITIE VOOR DE PERIODE 2021 – 2024.
HOE KUNNEN WE ALS STIMULERINGSFONDS
IN SPELEN OP DE UITDAGINGEN VAN DEZE
TIJD?

1.1

Waar we voor staan én gaan

Wie koers zet, moet weten waar hij vandaan komt. En aan welke opdracht hij onderweg trouw blijft. Dit beleidsplan begint daarom bij onszelf. Waar staan en gaan we voor? Waar geloven we in? En vanuit welke rol en waarden geven we daar elke dag weer invulling aan?

DE WAARDE VAN CULTUUR

Cultuur is als zuurstof. Een samenleving kan niet zonder. Cultuur vormt ons. Raakt ons. Verwondert ons. Stelt ons in staat onszelf te ontplooiën en mee te doen. Door verbeelding

de wereld om ons heen beter te begrijpen en mede vorm te geven. Cultuur maken geeft plezier en brengt mensen samen. Maakt de verhalen van ons allemaal zichtbaar, in al hun verscheidenheid. Cultuur prikkelt onze creativiteit en is daarmee van onschatbare waarde in een moderne samenleving waarin verandering aan de orde van de dag is. Meedoen aan cultuur heeft bovendien een positieve uitwerking op onze geestelijke en lichamelijke gezondheid.³

OVER HET FONDS

Als Rijkscultuurfonds is het onze publieke taak om actieve deelname aan cultuur te stimuleren en vernieuwing te bevorderen. Voor de ene cultuurmaker gaat het bij vernieuwing om het op een eigentijdse manier levend houden van een traditie, voor een andere om talentontwikkeling of een nieuwe samenwerking. Hoe de invulling ook is, wij maken het mogelijk dat cultuurmakers en culturele instellingen de stappen kunnen zetten die nodig zijn om actueel en relevant te blijven.

In tegenstelling tot de andere vijf Rijkscultuurfondsen⁴ richten we ons niet op een specifieke discipline. We zijn er voor de grote, brede en diverse groep van cultuurmakers in de vrije tijd en op school, in welke disciplines of domeinen ze ook actief zijn. Vanaf de oprichting werken we samen met lokale partners. Daardoor staan we als fonds dicht bij cultuurmakers.

HIER STAAN ÉN GAAN WE VOOR

Wij geloven in de kracht van cultuur. Cultuur geeft mensen de mogelijkheid om zichzelf te laten zien en horen. Door zelf cultuur te maken, geven mensen bovendien vorm en betekenis aan een veranderende omgeving.

Het Fonds voor Cultuurparticipatie draagt bij aan een open samenleving waarin iedereen zich creatief kan ontwikkelen. Dit doen we door met onze programma's mensen, organisaties en overheden te ondersteunen en met elkaar te verbinden.

Dit doen we op een heldere manier, met betrokkenheid voor de mensen met en voor wie we het doen en vanuit onze passie voor de inhoud van ons werk.

1.2

Cultuur (leren) maken anno nu

Het uitvoeren van onze opdracht doen we in een Nederland dat voortdurend in beweging is. Nieuwe trends en ontwikkelingen dagen ons uit

om telkens opnieuw plaats te bepalen.

In het Nederland van nu wonen mensen met heel verschillende (culturele) achtergronden. Daarnaast is sprake van een toenemende sociaal-culturele kloof tussen groepen, bijvoorbeeld zichtbaar in verschillen tussen politieke opvattingen, mediagebruik, sociale contacten en smaakvoorkeuren.⁵ Een derde belangrijke ontwikkeling is het groeiend zelfbewustzijn van de regio die meer en meer haar plek opeist ten opzichte van het stedelijk gebied.

Tegen de achtergrond van deze ontwikkelingen, is de roep hoorbaar om democratisering van cultuur. In een artikel in Boekman #115 staat het zo: (...) En wat zou het goed zijn als cultuurprofessionals zo ontdekken dat uitgaan van wat mensen al doen aan cultuur in plaats van proberen hun gedrag en voorkeuren te veranderen, vele malen kansrijker en democratischer is en bovendien vaak ook veel interessantere uitkomsten oplevert. Door de diversiteit aan cultuurpraktijken en de enorme rijkdom aan vormen van cultuurparticipatie zichtbaar en invoelbaar te maken wordt de kans bovendien groter dat politici en beleidsmakers werk gaan maken van een pluralistische opvatting en een verruiming van het kunstbegrip, zoals al in 1997 door de Rotterdamse Kunststichting bepleit (...). Dan moeten we wel stoppen met ons blind te staren op afgebakende disciplines, experts, kwaliteit, de sector, de instellingen en hun plannen. Niet meer tellen hoeveel instellingen in hun beleidsplannen het

3 'What is the evidence on the role of the arts in improving health and well-being? A scoping review' (WHO, 2019).

4 Het Fonds Podiumkunsten, het Mondriaan Fonds, het Nederlands Filmfonds, het Nederlands Letterenfonds en het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie.

5 Gescheiden werelden? (SCP en WRR, 2014).

VAN OPDRACHT NAAR AMBITIE

woord diversiteit hebben opgeschreven, maar Nederlanders laten vertellen hoe zij cultuur beleven, interesse tonen in verschillende perspectieven en uit onze bubbel komen.⁶

Illustratief is dat volgens onderzoek de grootste groep niet-beoefenaars bestaat uit mensen met een laag opleidingsniveau.⁷ ‘Geen belangstelling’ is de meest genoemde reden om niet aan cultuur te doen.⁸ Maar de termen die de culturele sector - en dus ook onderzoekers - gebruiken, blijken lang niet altijd aan te sluiten bij hoe mensen zelf cultuur maken ervaren. Mensen interpreteren het begrip ‘cultuur’ heel verschillend. Voor sommigen is het een abstracte term of roept het een beeld op van ‘kunst met een grote K’ voor de elite.⁹ ¹⁰ En zo kunnen dus cultuuruitingen bestaan die de cultuursector of cultuurmakers zelf niet als zodanig zien.

Sommige nieuwe manieren van cultuur maken, zoals digitale cultuur en (hedendaags) immaterieel erfgoed, komen daardoor nog niet goed in beeld.¹¹ Deze ‘onzichtbare’ manieren van maken verklaren waarschijnlijk deels waarom met name jeugd tussen de 12 en 19 jaar minder aan kunst en cultuur lijkt te doen.¹² Ook de grotere groep millennials (tot 35 jaar) heeft een andere benadering van media, erfgoed en kunst dan eerdere generaties. Een benadering die nog beperkt aan de oppervlakte van het – ook door ons - gesubsidieerde landschap komt. Ongeveer de helft van de cultuurmakers in de vrije tijd is niet in georganiseerd verband actief. Zij maken zelf cultuur, vaak vanuit

huis of op straat. Met internet als belangrijke informatiebron en toonplaats. Cultuurmakers die zich wel organiseren, doen dat met name op het gebied van podiumkunsten, bijvoorbeeld in een koor of toneelvereniging, en op het gebied van erfgoed.¹³

Het is duidelijk: nieuwe perspectieven, gelijke kansen voor iedereen en ruimte voor diversiteit vragen van de culturele sector om een forse inspanning en een wisseling van perspectief. Zo voorkomt zij dat ze op basis van stereotyperingen onbedoeld groepen uitsluit. Als de sector zich bewust is van ‘implicit biases’, kan zij haar blikveld verruimen naar andere meer cultuurmakers en manieren van maken.¹⁴

1.3

Onze ambitie

De hiervoor geschetste trends en ontwikkelingen dagen ons uit om met nieuwe energie invulling te geven aan onze missie om iedereen de mogelijkheid te bieden zich creatief te ontwikkelen. In de beleidsperiode 2017-2020 hebben we al flinke stappen gezet. Naast stichtingen, verenigingen en scholen, hebben we ook individuele makers gestimuleerd bij ons aan te kloppen. Ook hebben we met succes matchmakers ingezet. Zij slaan een brug naar nieuwe makers¹⁵ en manieren van maken die ons nu nog onvoldoende bereiken.

6 Andere kijk op cultuurparticipatie nodig, Anna Elffers (Boekman #115).

7 48% van de hoger opgeleiden (hbo/wo) is beoefenaar, tegen 25% van de lager opgeleiden. Uit: Monitor Amateurkunst 2017 (LKCA, 2017).

8 Het culturele leven (SCP, 2018).

9 Het culturele leven (SCP, 2018).

10 Andere kijk op cultuurparticipatie nodig, Anna Elffers (Boekman #115).

11 Het culturele leven (SCP, 2018).

12 Monitor Amateurkunst 2017 (LKCA, 2017).

DIT IS ONZE AMBITIE VOOR DE PERIODE 2021 – 2024:

WE WILLEN BIJDAGEN AAN EEN GELIJK SPEELVELD VOOR VERSCHILLENDE CULTUURMAKERS, VORMEN VAN CULTUUR, MANIEREN VAN MAKEN EN SAMENWERKEN.

WE INVESTEREN DAAR WAAR DE URGENTIE GROOT IS EN ONZE BIJDRAGE HET MEESTE OPLEVERT. DAARBIJ STAAT NET ALS NU DE ARTISTIEK-INHOUDELIJKE KWALITEIT VOOROP, MAAR ZIJN WE ONS ERVAN BEWUST HOE IMPLICIT BIASES ONS PERSPECTIEF KUNNEN KLEUREN.

OVER WAT CULTUUR IS, GAAN WE DAAROM ACTIEF HET GESPREK AAN. MET HEN DIE WE AL GOED KENNEN, MAAR OOK MET HEN DIE BIJ ONS TOT NU TOE BUITEN BEELD ZIJN GEBLEVEN.

Foto: Peter van Beek

In de komende periode pakken we door, we gaan verder met het optillen en aanwakkeren van wat er al (lokaal) gebeurt, in al zijn veelvormigheid. Tegelijkertijd verruimen we onze blik. Wie bereiken wij nog niet? Waar hangt vernieuwing in de lucht, hoe groot of klein ook? Hoe kijken wij zelf aan tegen wat cultuur en cultuur (leren) maken is en wat zien we dan misschien niet? Die ambitie vraagt van ons dat we de verschillende perspectieven op wat cultuur is kennen, onderzoeken en

ruimte geven. En dat we oog hebben voor de verschillende (verschijnings)vormen van cultuur en cultuur maken. Iedereen moet de mogelijkheid hebben zich creatief te ontwikkelen, ongeacht woonplaats, afkomst, gezondheid, geaardheid, leeftijd, gender, financiële situatie of opleiding. Ook zij die we voorheen minder in beeld hadden of die nu nog drempels ervaren om mee te doen. Daarom ons motto: ‘Cultuur. Jij maakt het.’

13 De helft van de verenigingen is krachtig georganiseerd. De andere helft heeft moeite met nieuwe aanwas en het verwerven van inkomsten. Door de betrokkenheid van hbo-opgeleide artistiek begeleiders, is het kunstzinnig aanbod vaak sterk. Uit: Verenigingsmonitor 2018 (LKCA).

14 O.a. ‘De stad is meervoud’ (Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur).

15 Denk aan makers in letteren, beeldende kunst, circus, mode en urban arts.

HET PLEZIER
VAN SAMEN
MUZIEK
MAKEN

JIJ
MAAKT
HET.
WIJ MAKEN
MOGELIJK.

ZO
WERKEN
WE

ZO WERKEN WE

ONZE AMBITIE IS HELDER. WE GAAN OP WEG NAAR 2024. MET WELKE STRATEGIE KOMEN WE TOT RESULTAAT? IN DIT HOOFDSTUK LEGGEN WE VAST HOE WE DE KOMENDE PERIODE WILLEN WERKEN.

2.1 We stimuleren vernieuwing

*Met subsidies **stimuleren** we vernieuwende culturele initiatieven. Ook stellen we scholen in het hele land in staat om cultuur te (leren) maken. Van Zeeland tot Groningen. Van de Achterhoek tot Curaçao. Van kleine initiatieven tot grote projecten. Dwars door alle disciplines heen.*

Het Fonds is er om vernieuwing te stimuleren. Vernieuwing is voor de ene cultuurmaker natuurlijk iets anders dan voor de andere. Wel gaat het altijd om het zetten van een ontwikkelstap. We verlenen subsidie aan instellingen en scholen die creatieve ontwikkeling mogelijk maken. Soms stimuleren we vernieuwing met een directe subsidie aan natuurlijke personen. In de periode

2021-2024 willen we met onze financiële ondersteuning nog dichterbij onze individuele en georganiseerde aanvragers staan. We willen een laagdrempelig en toegankelijk fonds zijn. We zullen onze subsidie-instrumenten, maar bijvoorbeeld ook ons taalgebruik daaraan aanpassen.

2.2 We delen kennis en verbinden initiatieven

*We stellen culturele initiatieven en scholen in staat **kennis en ervaring te delen** en uit te wisselen.*

Aanvragers die, bijvoorbeeld binnen een regeling, aan hetzelfde doel werken, hebben baat bij onderling contact en uitwisseling van kennis.¹⁶ Daarom helpen we hen om kennis te delen en initiatieven te verbinden. Bovendien ontdekken we zo snel waar maatschappelijke verandering of vernieuwing in de lucht hangt. Het delen van resultaten, goede voorbeelden en ervaringen met aanvragers en samenwerkingspartners helpt ons zicht te

houden op hoe mensen cultuur zien, beleven en maken. Daardoor zijn we beter in staat cultuurmakers op een goede en effectieve manier te ondersteunen en in te spelen op verschillende verschijningsvormen van cultuur en cultuur maken. Het mes snijdt dus aan twee kanten.

2.3 We doen het samen

*We **werken samen** met culturele instellingen, verenigingen, erfgoedinstellingen, scholen, andere fondsen, gemeenten, provincies, brancheorganisaties en maatschappelijke instellingen.*

Het Fonds voor Cultuurparticipatie kan niet zonder samenwerking. Door open te staan voor anderen en met hen samen te werken, zijn we beter in staat om mee te bewegen met veranderingen in ons werkveld. Zo behouden we slagkracht en blijven we wendbaar. Belangrijke partner is het Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst (LKCA) dat drie functies op het gebied van cultuureducatie en cultuurparticipatie heeft: deskundigheidsbevordering, informatie- en netwerkfunctie, onderzoek en monitoring. Dat doet het LKCA met en voor onderwijsorganisaties, cultuurorganisaties, zorg- en welzijnsorganisaties, ondersteunende organisaties en overheden. Het LKCA verspreidt onze kennis breder en gebruikt deze als bron voor kennisontwikkeling.

De komende periode breiden we onze lokale en regionale aanpak verder uit. Daarbij willen we graag nog meer aansluiten bij wat er in de verschillende (stedelijke cultuur)regio's leeft en nodig is. Dit geldt ook voor de andere landen binnen het Koninkrijk: Curaçao, Aruba en Sint Maarten, en de bijzondere gemeenten Bonaire, Sint Eustatius en Saba.

Maatwerk is nodig omdat de culturele infrastructuur lokaal en regionaal verschilt. Zo zijn in grotere steden over het algemeen meer (verschillende) voorzieningen dan in dorpen of in regio's met kleinere steden. Daar waar het ontbreekt aan culturele instellingen, vormen zich meer informele netwerken, ook voor cultuurparticipatie.¹⁷

2.4 We zijn supporter van cultuurmakers en mogelijkmakers

*We **positioneren** ons als supporter van het cultuur maken in de vrije tijd en op school. Dat doen we door de impact te laten zien van onze inzet voor cultuurmakers en mogelijkmakers.*

Het maken van cultuur in de vrije tijd en op school is waardevol. We vinden het belangrijk dat uit te dragen. We laten zien dat wij als Fonds staan voor de cultuurmakers én voor de mogelijkmakers. We zijn geen belangenbehartiger van culturele instellingen of scholen, maar staan voor de waarde van cultuur maken.

16 Klanttevredenheidsonderzoek (Bureau Blauw, 2018).

17 De verhouding beoefenaars en niet-beoefenaars (respectievelijk 40% en 60%) varieert overigens binnen Nederland nauwelijks naar regio, provincie, gemeentegrootte of stedelijkheid. Uit: Monitor Amateurkunst 2017 (LKCA).

ERFGOED-
BELEVING
DOOR EEN
VR-BRIL

JIJ
MAAKT
HET.
WIJ MAKEN
MOGELIJK.

ONZE
PROGRAMMA'S:
**HIER MAKEN WE
WERK VAN!**

ONZE PROGRAMMA'S: HIER MAKEN WE WERK VAN!

IN DE KOMENDE PERIODE MAKEN WE HET
VERSCHIL DOOR HET UITVOEREN VAN
DRIE PROGRAMMA'S: 'MAAK HET
GRENZELOOS', 'VIND ELKAAR IN CULTUUR'
EN 'MAAKPLAATS VOOR CULTUUR'.

3.1 Maak het grenzeloos

HET PROGRAMMA IN HET KORT

Met dit programma dragen we bij aan de vernieuwing van het cultuur maken in al zijn facetten. Op landelijk niveau doen we dat met de meerjarige ondersteuning van kunstfestivals. Op lokaal en regionaal niveau stimuleren we innovatie en ontwikkeling en uitwisseling tussen groepen en generaties. Ook dragen we bij aan mogelijkheden voor talentontwikkeling. Dat doen we door het stimuleren van talenten in informeel georganiseerde disciplines en communities. Ook zetten we in op het verbeteren van de infrastructuur voor talentontwikkeling naast het kunstvakonderwijs. Ten slotte ondersteunen we internationale samenwerking.

DOELSTELLING 1

Uitwisseling en kennisdeling hebben geleid tot nieuwe mogelijkheden voor cultuur-makers en cultuur maken. Perspectieven op cultuur en de waarde van cultuuruitingen zijn verbreed.

Er is niet één manier van cultuur (leren) maken. Integendeel: je kunt je op verschillende manieren creatief uiten. Als culturele sector kunnen we meer recht doen aan het brede palet van verschijningsvormen en de potentie ervan nog beter benutten. Bijvoorbeeld door de brug te slaan tussen generaties, tussen nieuw en traditioneel en tussen professional en vrijetijdsmaker.

STIMULEREN VAN ONDERLINGE UITWISSELING TUSSEN MAKERS

Dit doen we:

We ondersteunen samenwerking, uitwisseling en kennisoverdracht tussen cultuurmakers. Bijvoorbeeld tussen verschillende generaties of tussen vrijetijdsbeoefenaars en professionals. Daarbij laten we ons inspireren door het uit de hiphopscene bekende each-one-teach-one¹⁸, een krachtige manier om passie over te dragen en kennis te delen. Ook nemen we een voorbeeld aan de breedtesport die dé voedingsbodem is voor topsport. Waar het bij sport heel normaal is dat profs rolmodel en ambassadeur zijn voor amateurs, is dat bij cultuur nog veel minder het geval. We verwachten in de periode 2021-2024 jaarlijks gemiddeld 10 tot 15 projecten te kunnen ondersteunen.

Dit maken we mogelijk:

Cultuurmakers in de vrije tijd van alle generaties en verschillende disciplines zijn in staat gesteld om elkaar en beroepsmakers te verrijken met kennis, ervaring en expertise.

Budget:

€ 514.000 per jaar

STIMULEREN VAN HET VERNIEUWEN VAN CULTUUR MAKEN

Dit doen we:

Cultuur geeft mede vorm aan een veranderende samenleving. Daarom bieden wij verenigingen, stichtingen, gemeenschappen en individuen de mogelijkheid om projecten op het gebied van de (hedendaagse) kunstdisciplines en erfgoed te ontwikkelen. Denk bijvoorbeeld aan een nieuwe samenwerking, een experimentele aanpak of een bijzondere cross-over. We verwachten in de periode 2021-2024 jaarlijks gemiddeld 80 tot 100 projecten te kunnen ondersteunen.

Dit maken we mogelijk:

Cultuurmakers en culturele instellingen, zoals verenigingen, hebben hun cultuur maken kunnen versterken en nieuwe ervaringen op kunnen doen. Mede hierdoor zijn nieuwe richtingen verkend.

Budget:

€ 935.000 per jaar

‘Waar het bij sport heel normaal is dat profs rolmodel en ambassadeur zijn voor amateurs, is dat bij cultuur nog veel minder het geval’

¹⁸ De term komt uit de tijd van de slavernij, toen tot slaaf gemaakte mensen geen recht op onderwijs hadden. Mensen die desondanks leerden lezen of schrijven, voelden de plicht hun kennis en vaardigheid door te geven (www.eachoneteachone.is/history).

MEERJARIG ONDERSTEUNEN VAN LANDELIJKE KUNSTFESTIVALS

Dit doen we:
We vinden het belangrijk om kunstfestivals een duurzame basis te bieden. Het accent ligt op vernieuwing en versterking van de actieve kunstbeoefening binnen een specifieke discipline of scene. Daarbij hebben we bovendien bijzondere aandacht voor het ontwikkelen en overdragen van kennis. Voor zowel professionals als vrijetijdsbeoefenaars uit binnen- en buitenland bieden festivals kansen en mogelijkheden om gelijkgezinden te ontmoeten, onderling kennis uit te wisselen en zichtbaarheid te vergroten. Met een goed festivalprogramma, een (inter)nationaal deelnemersveld en een overzicht van de ‘state-of-the-art’ binnen het betreffende vakgebied, bieden festivals inspiratie voor nieuwe vormen van kunstbeoefening. Ook de festivalorganisatie zelf en de netwerken daaromheen, bieden mogelijkheden voor innovaties. We verwachten in de periode 2021-2024 vijf tot tien kunstfestivals te kunnen ondersteunen.

Dit maken we mogelijk:
Kunstfestivals zijn in staat bij te dragen aan vernieuwing en versterking van actieve kunstbeoefening binnen een specifieke discipline of scene.

Budget:
€ 800.000 per jaar

DOELSTELLING 2
Jongeren krijgen kansen om hun talent te herkennen, te erkennen én te ontwikkelen, zowel in afzonderlijke disciplines als interdisciplinair.

We vinden het belangrijk dat alle disciplines - gevestigd én nieuw – een plek krijgen in vrijetijdsaanbod, cultuuronderwijs en talentontwikkeling.¹⁹ Jong talent moet de mogelijkheid krijgen om zich te ontwikkelen.

MEERJARIG ONDERSTEUNEN VAN LANDELIJKE TALENTONTWIKKELAARS

Dit doen we:
Met meerjarige ondersteuning willen we bijdragen aan eigentijdse en kwalitatief goede ontwikkelmogelijkheden voor jong talent²⁰. Daarnaast willen we de bovenregionale en landelijke infrastructuur voor talentontwikkeling versterken. De regeling stelt talentontwikkelaars in staat om cultuurmakers in de leeftijd van 8 tot en met 24 jaar te helpen door te stromen naar het kunstvakonderwijs of naar alternatieve vervolgroutes van gelijkwaardig instapniveau. We verwachten in de periode 2021 – 2024 vijftien tot twintig talentontwikkelaars te kunnen ondersteunen.

19 Advies Kidsmindz (2019), Vier jaar onderzoek naar talentontwikkeling in de kunsten (Erasmus Universiteit en Bureau Art, 2017).
20 Waar andere cultuurfondsen met de term 'jong talent' vaak doelen op makers en uitvoerders die reeds een kunstvakopleiding afgerond hebben, doelt deze regeling met jong talent op jonge mensen die (nog) niet deelnemen of deelgenomen hebben aan een kunstvakopleiding.

Dit maken we mogelijk:
Talentontwikkelaars zijn in staat jonge talenten te helpen door te stromen naar kunstvakonderwijs. Voor disciplines, genres of stijlen waarvoor geen kunstvakopleiding bestaat, zorgen zij voor doorstroom naar een professionele beroepspraktijk.

Budget:
€ 3.000.000 per jaar

ONDERSTEUNEN VAN TALENT-ONTWIKKELING IN DE REGIO EN TALENTEN IN INFORMELE CIRCUITS

Dit doen we:
Jonge talentvolle cultuurmakers in de stedelijke cultuurregio's vinden in hun nabije omgeving niet altijd passende mogelijkheden om hun talent te kunnen ontwikkelen.²¹ Samen met lokale overheden zetten we ons daarom in om dit alsnog voor elkaar te krijgen. Dat deden we in de vorige periode al en daar gaan we mee door. We sluiten aan op wat er in de regio speelt en de kennis die er daar al voorhanden is.

Vanaf 2021 werken we aan de definitieve doorbraak van de urban arts binnen het Nederlandse cultuurbeleid. Via stimuleringssubsidies investeren we in de versterking van zowel de artistieke²² als de zakelijke ontwikkeling van makers binnen de urban sector. Die professionalisering nemen zij vervolgens weer mee naar de scene waar

ze vandaan komen. De kennis die we nu al twee beleidsperiodes op het vlak van urban arts opgedaan hebben, gebruiken we bij het ondersteunen van talenten in andere informele sectoren die op zoldermakers of in buurten opkomen. Zo maken we ook deze nieuwe groepen meer zichtbaar. Daarbij zorgen we voor een evenredige spreiding van onze ondersteuning over Nederland en Caribisch Nederland.

Dit maken we mogelijk:
Talentvolle cultuurmakers en hun mogelijkmakers zijn in de gelegenheid gesteld met nieuwe (informele) manieren van maken bij te dragen aan de kwaliteit en vernieuwing van cultuuruitingen.

Budget:
€ 2.496.000 per jaar

‘Met meerjarige ondersteuning willen we bijdragen aan eigentijdse en kwalitatief goede ontwikkelmogelijkheden voor jong talent’

21 Vier jaar onderzoek naar talentontwikkeling in de kunsten (Erasmus Universiteit en Bureau Art, 2017)
22 Van animatie tot spoken word en dans.

DOELSTELLING 3
Cultuureducatie en cultuurparticipatie in Nederland is versterkt door internationale samenwerking. De zichtbaarheid van het Nederlandse cultuur maken in het buitenland is vergroot.

Een blik over de grens kan inspireren en verrijken. Internationale samenwerking draagt daarnaast bij aan dialoog en wederzijds begrip. Daarom bieden wij cultuurmakers en culturele instellingen mogelijkheden samen te werken en uit te wisselen met buitenlandse collega's. Daarmee bevorderen we bovendien de zichtbaarheid van de Nederlandse cultuurparticipatie en – educatie in het buitenland.

‘Een blik over de grens kan inspireren en verrijken’

ONDERSTEUNEN VAN INTERNATIONALE PROJECTEN

Dit doen we:

_____ We bieden mogelijkheden voor uitwisseling met landen die op het gebied van cultuureducatie en cultuurparticipatie vakinhoudelijk vooroplopen. We verwachten jaarlijks gemiddeld 5 tot 10 projecten te kunnen ondersteunen.

_____ De huidige regeling 'Jonge Kunst'²³ voor uitwisseling met Duitsland breidt uit naar andere landen. We beginnen met Vlaanderen. We richten ons in het bijzonder op uitwisseling tussen de stedelijke cultuurregio's en hun grensgebieden. We verwachten jaarlijks gemiddeld 5 tot 10 projecten te kunnen ondersteunen.

_____ We stimuleren internationale culturele samenwerking op gezamenlijke thema's. Denk aan gedeeld cultureel (immaterieel) erfgoed of migratie. Daarbij bevorderen we in het bijzonder samenwerking met herkomstlanden. We verwachten jaarlijks gemiddeld 5 tot 10 projecten te kunnen ondersteunen.

_____ We faciliteren de oriëntatie en de eerste stap naar internationale samenwerking voor (kleinschalige) vernieuwende cultuurprojecten. We verwachten jaarlijks gemiddeld 5 tot 10 projecten te kunnen ondersteunen.

_____ We organiseren bezoekprogramma's in Nederland voor cultuur- en mogelijk-makers uit het buitenland.

_____ We hebben onder deze doelstelling aandacht voor alle vier de landen in het Koninkrijk en de toegankelijkheid van onze regelingen voor de overzeese delen van het Koninkrijk.

Dit maken we mogelijk:
Nederlandse culturele instellingen en cultuurmakers zijn in staat gesteld om samen te werken met buitenlandse collega's op het gebied van cultuur maken in het onderwijs en in de vrije tijd. Hun zichtbaarheid in het buitenland is vergroot.

Budget:
€ 854.000 per jaar

‘Het samen beoefenen en beleven van cultuur vormt mensen en brengt ze samen’

3.2
Vind elkaar in cultuur

Het programma in het kort
Waar sommige groepen de wegen naar cultuur maken makkelijk vinden, is dat voor anderen niet vanzelfsprekend. In Nederland bestaat een sociaal-culturele tegenstelling, gebaseerd op verschillen in opleidingsniveau en ook gezondheid. Deze komt politiek tot uiting in sterk verschillende meningen over gevoelige onderwerpen als migranten, de EU en politiek in het algemeen. Groepen leven in gescheiden sociale netwerken en verschillen in culturele smaak en beleving.²⁴

Met dit programma willen we gezamenlijke eigentijdse kunst- en erfgoedbeoefening stimuleren, in het bijzonder voor mensen die drempels ervaren om cultuur te maken. Met inbegrip van de verschillende perspectieven op cultuur.

23 Het Fonds voor Cultuurparticipatie en een cultuurfonds uit het buitenland stellen beiden subsidie beschikbaar voor Nederlandse en buitenlandse culturele instellingen die samen een vernieuwend project ontwikkelen.

24 Gescheiden werelden? (SCP en WRR, 2014).

DOELSTELLING 1

Culturele instellingen en lokale gemeenschappen zijn samen actief in het cultuurmaken.

Het samen beoefenen en beleven van cultuur vormt mensen en brengt ze samen. Het is belangrijk dat dit in de toekomst blijft gebeuren. Ook willen we mensen stimuleren vanuit de eigen culturele interesse of het vrijwilligerswerk dat zij doen, actief te zijn in de (lokale) samenleving.

STIMULEREN VAN ‘HUIZEN VAN DORP EN STAD’

Dit doen we:

In de beleidsperiode 2017-2020 hebben we met de regeling MeeMaakPodia culturele instellingen gestimuleerd om zich door te ontwikkelen tot een ‘huis van het dorp’ of een ‘huis van de stad’. Uiteraard met een eigen signatuur, want geen plaats is hetzelfde. Met de opbrengst hiervan gaan we door, zodat we meer duurzame lokale verankering kunnen realiseren. Daarnaast zien we meer informele, tijdelijke en flexibele plekken waar mensen samen komen om cultuur te maken. In 2021-2024 stimuleren we ook dit soort creatieve maak- en broedplaatsen waar cultuurmakers samen het eigenaarschap voeren en waar ze gezamenlijk werken. Daarbij hebben we speciale aandacht voor ‘nieuwe’ disciplines en doelgroepen. Denk bijvoorbeeld aan zelforganiserende hiphophuizen of nieuwkomers. We stemmen onze inzet af met provincies en gemeenten, die dit soort initiatieven vaak ook financieren. We verwachten in de periode 2021 – 2024 jaarlijks 15 tot 25 projecten te kunnen ondersteunen.

Dit maken we mogelijk:

We hebben informele broed- en maakplaatsen mede mogelijk gemaakt. Culturele instellingen hebben een stap gezet op weg naar het bereiken van een meer divers publiek, het delen van eigenaarschap van organisatie en programmering met de lokale samenleving. Het is bewoners, verenigingen, (buurt)initiatieven en culturele instellingen daardoor gelukt om samen eigentijdse cultuur te maken.

Budget:

€ 1.250.000 per jaar

STIMULEREN VAN ERFGOEDPARTICIPATIE

Dit doen we:

We stimuleren het leren over en door sporen uit het verleden, om iedereen in aanraking te brengen met erfgoed. Daarnaast dragen we bij aan de ontwikkeling van eigentijdse vormen van immaterieel erfgoed. Daarbij hanteren we een brede benadering van immaterieel erfgoed. Het gaat om cultuuruitingen van alle groepen die in Nederland wonen; van ouderen en jongeren, van het vak van molenaar tot het Rotterdams Zomercarnaval, op het platteland en in een stedelijke omgeving. Ten slotte zetten we in op het versterken van lokale erfgoed- en vrijwilligersorganisaties. We verwachten in de periode 2021 – 2024 jaarlijks 80 tot 100 projecten te kunnen ondersteunen.

Dit maken we mogelijk:

Erfgoedinstellingen en erfgoedprofessionals zijn in staat om met erfgoededucatie alle kinderen, jongeren en volwassen te betrekken bij ons cultureel erfgoed.

Bovendien hebben cultuurmakers, erfgoedbeoefenaars, erfgoedvrijwilligers en erfgoedgemeenschappen de mogelijkheid om eigentijdse beoefening van immaterieel erfgoed te ontwikkelen, door te geven en toekomstbestendig te maken. Ten slotte zijn erfgoed- en vrijwilligersorganisaties die zich inzetten voor behoud, beheer, ontwikkeling en doorgeven van ons (im)materieel erfgoed, in staat om hun activiteiten te blijven uitoefenen.

Budget:

€ 1.498.000 (projectmatige ondersteuning)

ONDERSTEUNEN VAN LANDELIJKE ERFGOEDMANIFESTATIES

Dit doen we:

Met meerjarige subsidies ondersteunen we organisaties die met manifestaties een bepaald erfgoeddomein bij een breed publiek en op landelijke schaal onder de aandacht brengen. Dit doen zij bijvoorbeeld door het bevorderen van actieve erfgoedbeoefening, het bieden van ondersteuning aan uitvoerende organisaties en vrijwilligers, het opzetten van promotiecampagnes en kennisontwikkeling. We verwachten in de periode 2021 – 2024 5 tot 10 landelijke erfgoedmanifestaties te kunnen ondersteunen.

Dit maken we mogelijk:

Erfgoedmanifestaties zijn in staat met hun vrijwilligers het belang van een erfgoeddomein op landelijke schaal en bij een breed publiek onder de aandacht te brengen.

Budget:

€ 425.000 (meerjarige ondersteuning)

Het belang van erfgoed

Dagelijks zijn duizenden erfgoedbeoefenaren en vrijwilligers bezig met het beheren, ontwikkelen en doorgeven van cultureel erfgoed. Er is de laatste jaren meer aandacht voor cultureel erfgoed, zo blijkt ook uit de Erfgoedbalans (2017) van het ministerie van OCW. Ook verandert de manier waarop we met cultureel erfgoed omgaan: van overblijfsel naar inspiratiebron, van object naar omgeving, van betekenis naar beleving, van behoud naar ontwikkeling en van dominantie van deskundigen naar de betrokkenheid van burgers, zo is te lezen.

In dat licht zien we als Fonds eigentijdse beoefening van en actieve participatie in erfgoed als een verbindende kracht voor mensen en voor een gemeenschap. Cultureel erfgoed brengt mensen samen en zorgt voor vertrouwde in een snel veranderende omgeving.

Erfgoed blijft van belang, juist anno nu. Via erfgoed delen we verhalen. Over onze wijk, onze stad of over onze plaats in Europa en de wereld. Via erfgoed geven we betekenis aan onze leefomgeving. Erfgoed kan ook de brug slaan tussen oud en jong en tussen verschillende groepen in de samenleving. Erfgoed scherpt het inlevingsvermogen en het persoonlijk, cultureel en historisch bewustzijn. Het leren over en door cultureel erfgoed uit de eigen omgeving is dan ook van waarde voor kinderen, jongeren en volwassenen, wat hun achtergrond ook is. Kennis van het verleden zorgt ervoor dat je met een kritische blik betekenis kan geven aan verleden, heden en toekomst.

DOELSTELLING 2

Meer mensen die een drempel ervaren door een beperking doen aan cultuur maken in hun vrije tijd.

Mensen met een fysieke of maatschappelijke beperking hebben minder mogelijkheden om mee te doen en actief te zijn in de samenleving. Zo hebben chronisch zieke kinderen behoefte om mee te kunnen doen aan culturele activiteiten, in het ziekenhuis en in hun eigen omgeving.²⁵ We willen de komende periode voor deze groepen drempels slechten.

UITVOEREN VAN HET PROGRAMMA CULTUURPARTICIPATIE

Dit doen we:

Het programma Cultuurparticipatie is een samenwerking van het ministerie van OCW, het LKCA en het Fonds. Het doel is verbreding van de actieve deelname aan het culturele leven. De focus ligt daarbij op mensen die drempels ervaren. Denk aan mensen die in armoede of met schulden leven, mensen met een functiebeperking, een chronische aandoening of laaggeletterden. Daarmee verbindt het programma cultuur met maatschappelijk vraagstukken en draagt het onder andere bij aan het doel van het VN-verdrag (zie kader). Het programma start vanuit lokale initiatieven. De beoogde deelnemers beslissen mee over de uitwerking. Dit betekent dat inhoud, aanpak en doelgroep per gemeente verschillen. Er is ruimte voor maatwerk in schaal en bereik.

De ondersteuning door het Fonds bestaat uit subsidie-instrumenten, waaronder matching met gemeenten. Het LKCA is verantwoordelijk voor de kennisdeling binnen het programma. Verder zetten we samen met het LKCA en OCW in op een campagne. We verwachten in de periode 2021 – 2024 jaarlijks 10 tot 15 landelijke voorbeeldinitiatieven en tot 40 lokale of regionale projecten te kunnen ondersteunen.

‘We stimuleren cultuurmakers om nieuwe groepen of manieren van maken te ontdekken’

Dit maken we mogelijk:

Lokale en regionale initiatieven hebben nieuwe coalities gevormd en meer mensen in staat gesteld aan culturele activiteiten deel te nemen. In het bijzonder mensen die een drempel ervaren door een fysieke of maatschappelijke beperking. Ook zijn mensen die cultuur maken in hun vrije tijd gestimuleerd om vanuit hun interesse in cultuur om de brug te slaan met groepen of manieren van maken die voor hen minder bekend zijn.

Budget:

€ 4.219.000 per jaar

Foto: De Schaapjesfabriek

3.3

Maakplaats voor cultuur

Het programma in het kort

Ook in de periode 2021- 2024 blijven we ons inzetten voor goed cultuuronderwijs voor kinderen en jongeren. De meeste programma's voor cultuuronderwijs in het voortgezet onderwijs zijn bedoeld voor het havo en vwo en niet of nauwelijks voor het vmbo.²⁷ Terwijl bijna 60% van jongeren in de leeftijd van 12 tot 15 jaar deze schoolsoort

volgt. Daarom geven we binnen het voortgezet onderwijs de komende periode extra aandacht aan cultuuronderwijs op het vmbo.

Jongeren vinden het leuk om verschillende kunstdisciplines uit te proberen en te combineren. Andere disciplines zijn al mixvormen, zoals spoken word of musical. Dergelijk eigentijds buitenschools cultuuraanbod is er in de buurt van de school vaak niet. Ook hier zetten we dus op in, want de stap naar verdere ontwikkeling en verdieping is zonder passend aanbod in de vrije tijd moeilijk.²⁸

²⁶ Uit: <https://www.rijksoverheid.nl> en www.coalitievoorinclusie.nl.

²⁷ De volgende stap., Rapportage van een QuickScan over de stimulering van cultuuronderwijs in het vmbo (Bureau Art, 2019).

²⁸ LabSessie stakeholders, november 2018, Advies Kidsmindz (2019).

²⁵ Word wie je bent, veldverkenning (Monsma, 2019), 'Leerlingen met speciale onderwijsbehoeften willen in hun vrije tijd kunst maken. wie pakt de handschoen op?' (Monsma, 2018), Kunst zonder beperkingen? (scriptie Anne Kaandorp 2015).

DOELSTELLING 1

Kinderen in het primair onderwijs en jongeren in het voortgezet onderwijs ontwikkelen hun creativiteit op school.

Voor de algemene vorming van kinderen en jongeren is het belangrijk dat ze kennis kunnen maken met cultuur en culturele competenties kunnen ontwikkelen. Daarom stimuleren we cultuuronderwijs op scholen.

‘We hebben aandacht voor gelijke kansen, vakoverstijgend werken en de aansluiting tussen binnen- en buitenschoolse activiteiten’

UITVOEREN VAN HET PROGRAMMA CULTUUREDUCATIE MET KWALITEIT '21 - '24 (CMK)

Dit doen we:

Dit programma van het ministerie van OCW bestaat uit subsidies en de ontwikkeling en verspreiding van kennis. Belangrijk onderdeel van het programma is de matchingsregeling op basis van afspraken met gemeenten en provincies. Deze is een vervolg op twee eerdere matchingsregelingen. Doel van de regeling is de kwaliteit van het cultuuronderwijs en de educatie door culturele instellingen te versterken. Door het stimuleren van duurzame en intensieve samenwerking tussen onderwijs en culturele sector. Met meerjarige subsidies ondersteunt het Fonds culturele instellingen die als zogenoemde ‘penvoerders’ die samenwerking organiseren. Het Fonds werkt samen met provincies en gemeenten die het bedrag matchen. Het LKCA is verantwoordelijk voor de kennisdeling binnen het programma.

Voor de komende periode verbreden we de regeling en spelen we in op de komst van het nieuwe curriculum. Maatregelen voor afzonderlijke disciplines - zoals muziek, erfgoed, film en letteren – zullen dan onderdeel van dit programma zijn. Inhoudelijk hebben we aandacht voor gelijke kansen, vakoverstijgend werken en de aansluiting tussen binnen- en buitenschoolse activiteiten. Penvoerders krijgen bovendien meer

ruimte om in te spelen op lokale wensen. Het is belangrijk dat ze nog beter gaan aansluiten op de vraag van scholen, die dat op hun beurt baseren op de behoefte en mogelijkheden van hun leerlingen. Activiteiten voor 0- tot 4-jarigen blijven mogelijk. Op dit moment neemt ruim de helft van alle basisscholen deel aan activiteiten die mogelijk zijn gemaakt door het programma CmK. De komende jaren willen we dat nóg meer scholen in het primair onderwijs én het voortgezet onderwijs – in het bijzonder het vmbo - werk maken van goed cultuuronderwijs. Hierbij hebben we aandacht voor scholen met een achterstandsscore. Ook het mbo krijgt een plek in de regeling.

Scholen die al deelnamen aan het CmK-programma 2017-2020, krijgen de kans het cultuuronderwijs te borgen en te verdiepen. Scholen kunnen direct deelnemen aan de matchingsregeling of gaan aan de slag met de kennis die binnen het programma wordt ontwikkeld. In samenwerking met het LKCA bieden we scholen hierbij ondersteuning, in het bijzonder op het gebied van integraal cultuuronderwijs, de curriculumherziening en de handelingsbekwaamheid van leerkrachten. Zo bereiken we dat scholen goed voorbereid zijn op het onderdeel kunst en cultuur in het nieuwe curriculum. Ook komen er meer mogelijkheden voor het ontwikkelen van activiteiten gericht op het voortgezet onderwijs. Hiermee dragen we bij aan een doorgaande leerlijn tussen primair en voortgezet onderwijs.

Naast het uitvoeren van de matchings-regeling, zetten we de komende periode in op het informeren en inspireren over cultuuronderwijs. Bijvoorbeeld door het organiseren van conferenties voor scholen en andere betrokkenen. Dat doen we samen met het LKCA, dat partner is in het programma. Hierbij laten we ons inspireren door de succesvolle manier waarop stichting Méér muziek in de Klas in de periode 2012 – 2020 heeft gecommuniceerd.

Dit maken we mogelijk:

Scholen in het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs, in het bijzonder het VMBO en praktijkonderwijs, zetten stappen in het bieden van kwalitatief goed cultuuronderwijs aan hun leerlingen. Scholen beschikken zelf over de benodigde deskundigheid en doen daarnaast een beroep op culturele instellingen in hun omgeving. Om tot ontmoeting en uitwisseling te komen, organiseren scholen en culturele instellingen zich lokaal in duurzame netwerken.

Budget:

€ 13.500.000 per jaar

‘We geven de komende periode extra aandacht aan cultuuronderwijs op het VMBO’

DOELSTELLING 2

Scholen en culturele instellingen in het Koninkrijk der Nederlanden kennen de vraag van kinderen en jongeren tussen de 12 en 23 jaar en spelen hier met een eigentijds aanbod voor cultuur (leren) maken op in.

Met een goede aansluiting en wisselwerking tussen cultuuronderwijs, cultuureducatie door instellingen en het vrijetijdsaanbod helpen we kinderen en jongeren om na kennismaking ook te verdiepen.²⁹

STIMULEREN VAN EIGENTIJDS AANBOD DAT AANSLUIT OP DE VRAAG VAN KINDEREN EN JONGEREN

Dit doen we:
CmK stimuleert met een structurele programmatische impuls de vorming van duurzame lokale samenwerking. Daarnaast hebben culturele instellingen en scholen behoefte aan ondersteuning op maat voor projecten die om flexibiliteit en experiment vragen. We scheppen mogelijkheden om tot een eigentijds cultuuraanbod op school te komen. En tot projecten die de aansluiting tussen binnen- en buitenschoolse activiteiten verbeteren. We richten ons op culturele instellingen en scholen voor mbo, vmbo, praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs in Nederland en op scholen

in het Caribisch gebied.³⁰ We verwachten in de periode 2021 – 2024 jaarlijks gemiddeld 35 tot 40 projecten te kunnen ondersteunen.

Dit maken we mogelijk:
Culturele instellingen in het Koninkrijk der Nederlanden ontwikkelen samen met scholen inspirerende voorbeelden die leiden tot een goede aansluiting tussen binnen- en buitenschoolse activiteiten en eigentijds aanbod voor kinderen en jongeren.

Budget:
€ 2.057.000 per jaar

STIMULEREN VAN VERNIEUWING VAN CULTUUREDUCATIE

Dit doen we:
Wij stimuleren culturele instellingen om samen met jongerenorganisaties hun aanbod van cultuureducatie te vernieuwen. Doel is een aanbod dat goed aansluit op nieuwe manieren van cultuur maken door kinderen en jongeren. We verwachten in de periode 2021 – 2024 gemiddeld 10 tot 15 kleinschalige en 10 tot 15 grootschalige projecten te kunnen ondersteunen.

Dit maken we mogelijk:
Culturele instellingen zijn in de gelegenheid gesteld om hun aanbod van cultuureducatie te vernieuwen, zodat het beter aansluit bij de doelgroep kinderen en jongeren.

Budget:
€ 748.000 per jaar

ZO MAKEN
WE MOGELIJK

29 Labsessies stakeholders, 2018, Advies Kidsmindz (2019).
30 In het beleidskader wordt genoemd 'de regeling zo in te richten dat partijen uit het Caribisch gebied in aanmerking kunnen komen voor subsidie.' In overleg interpreteren wij dit als niet zijnde de matchingsregeling CmK, maar het programma CmK.

CULTUUR. JIJ MAAKT HET. WIJ MAKEN MOGELIJK. ZO DOEN WE DAT:

4.1

We maken het verschil voor mensen

DUURZAAM RESULTAAT

Wij zijn een stimuleringsfonds. Dat betekent dat we cultuurmakers en hun mogelijkmakers tijdelijk ondersteunen. We tillen op en wakkeren aan, tot we voldoende hebben bijgedragen aan een ontwikkeling of beweging. Dat kan langer duren, zoals met Cultuureducatie met Kwaliteit, of korter, zoals met eenmalige subsidies, maar we gaan voor blijvend resultaat. Zo toetsen we projectplannen altijd op de manier waarop inspanningen na de subsidieperiode zijn geborgd. We zorgen daarnaast voor lokale verankering van projecten of samenwerking, bijvoorbeeld via matchingsafspraken met provincies en gemeenten. Ook zetten we in op publiek-private samenwerking, met private fondsen, maatschappelijke organisaties, woningcorporaties en zorginstellingen.

STIMULEREN CULTUREEL ONDERNEMERSCHAP

Culturele instellingen, makers en initiatieven zijn vaak afhankelijk van kortdurende subsidie. Dat maakt hun economische positie kwetsbaar. Ook maakt die afhankelijkheid het lastig om te kunnen voortbouwen, ontwikkelen en innoveren.³¹ De sector zelf, overheden en private partners verkennen mogelijkheden voor een meer gevarieerde financieringsmix, voor eerlijke betaling, maar ook voor het beter aansluiten op de actuele vraag van (potentiële) publiek. Om dit te ondersteunen en onze inzet beter te laten renderen, maken we in deze beleidsperiode budget vrij om cultureel ondernemerschap te stimuleren. Talentontwikkelaars, kunstfestivals en erfgoedmanifestaties die we meerjarig ondersteunen, bieden we een (begeleidings) traject aan met het doel hun organisatorische en financiële slagkracht en stabiliteit te versterken.

JIJ
MAAKT
HET.
WIJ MAKEN
MOGELIJK.

SAMEN
DE SPRONG
WAGEN

31 'Financiering van cultuur' (Raad voor Cultuur, 2019).

VERBETEREN INSTRUMENTARIUM

In de periode 2017 - 2020 hebben we veel verschillende regelingen aangeboden. Voor aanvragers was het niet altijd duidelijk waar ze terecht kunnen met hun idee of project. Ook was de procedure niet altijd helder. Dat hebben we de afgelopen periode verbeterd. Volgende stap is dat we de voorwaarden van een subsidie beter in balans brengen met de grootte en het doel van een regeling. Daarbij willen we veel meer gaan sturen op het verschil dat we willen maken, in plaats van op het uitvoeren van regelingen. Ook geven (potentiële) aanvragers aan moeite te hebben met de formele taal die de cultuursector gebruikt bij het beschrijven van mogelijkheden voor subsidie, ondernemerschap of professionalisering.³²

Onze ambitie is dan ook om ons instrumentarium beter toegankelijk en flexibeler te maken. Niet in de laatste plaats omdat we steeds vaker lokaal samenwerken, bijvoorbeeld in de vorm van matchingsafspraken en adhesievoordrachten van lokale overheden. Bovendien richten we ons steeds meer op verschillende (soorten) aanvragers. Naast culturele organisaties, zijn dat ook scholen, individuele talenten en erfgoedgemeenschappen.

Met onze regelingen, procedures, taal en toon zullen we dus goed moeten aansluiten bij de praktijk van (potentiële) aanvragers en de projecten die ze indienen. ‘Dejuridiseren’ dus. Tegelijkertijd hebben we de verantwoordelijkheid om zo objectief mogelijk te beoordelen, transparant te zijn over

de keuzes die we maken en die inzichtelijk te verantwoorden. Met de volgende acties bewaren we de balans tussen ‘persoongericht’ en ‘objectief’:

_____ Bij het ontwerpen van subsidieregelingen beperken we waar mogelijk de juridische eisen en voorwaarden. Dat betekent dat we in staat moeten zijn om eventuele risico’s tijdig te herkennen en goed te beoordelen. Onze expertise op dit gebied gaan we vergroten.

_____ We ontwerpen verschillende soorten subsidieregelingen (van voucher, tot open call of matchingsregeling) die passen bij het doel van de stimulans.

_____ We zorgen dat de ‘zwaarte’ van verantwoording past bij de hoogte van het subsidiebedrag. We overvragen aanvragers dus niet.

_____ We willen we het open gesprek voeren over wat artistiek-inhoudelijke kwaliteit is en hoe ontwikkelstappen moeten kunnen verschillen, afhankelijk van waar een aanvrager staat en naar toe kan ontwikkelen. Ook op dit gebied vergroten we onze expertise.

_____ We verstevigen ons netwerk met cultuurmakers en mogelijkmakers door zichtbaar en aanwezig zijn in de regio, in informele scenes en bij (potentiele) aanvragers.

_____ We breiden het werken met ‘sleutel- figuren’ uit. Het gaat om tussenpersonen die dicht bij de verschillende doelgroepen staan en cultuurmakers kunnen helpen de stap te maken

van idee en ambitie naar subsidieaanvraag. Dit netwerk biedt ons als landelijk fonds bovendien een goede mogelijkheid om in heel Nederland zichtbaar en aanwezig te zijn en te weten we wat er in de sector speelt. We maken gebruik van de goede ervaringen met het inzetten van matchmakers om (urban) talenten in contact te brengen met ons, het Fonds Podiumkunsten en het VSB-fonds.

MEER STUREN OP IMPACT

We willen een verschil maken voor mensen. Iedereen in de gelegenheid stellen zich cultureel en creatief te ontwikkelen als voorbereiding op een toekomst in een open samenleving. In de periode 2021 – 2024 willen we nog meer sturen op het maatschappelijk effect van ons handelen. We weten dat er veel verschillende factoren op van invloed zijn. Toch willen we graag een beredeneerde uitspraak kunnen doen over welke impact onze inzet heeft. Daarom gaan we het werken met de ‘Theory of Change’ verder versterken. We maken aannames over de verwachte impact van onze programma’s expliciet, net als de stappen die we daarvoor zouden moeten zetten. Om zo te onderbouwen waarom we de dingen doen die we doen, en ze goed te kunnen monitoren en evalueren.

RELEVANTE CODES IN DE SECTOR

Ook in de periode 2021 – 2024 houden wij ons aan de relevante codes voor onze sector, bijvoorbeeld op het gebied van gelijke kansen en diversiteit:

Governance Code

Bij de uitvoering van ons beleid houden wij ons net als in de vorige periode aan de Governance Code Cultuur. Dat geldt ook voor de aanvullende uitgangspunten van transparantie die in de Gedragscode Cultuurfondsen staan beschreven.

Fair Practice Code

In haar nieuwe beleid zet de minister in op versteviging van de economische positie van de cultuursector en van makers. De Fair Practice Code is een belangrijke waarborg dat de sector haar medewerkers en zzp’ers redelijk betaalt. Daarom maakt de minister het voldoen aan deze code tot een subsidievoorwaarde. Ook wij doen dat. Juridisch krijgt de code een plek in ons Algemeen Subsidie Reglement. In de subsidievoorwaarden van de regelingen leggen we de focus op fair pay. Hierbij gaan we uit van het principe pas toe én leg uit. We vragen subsidieaanvragers expliciet om een toelichting op en onderbouwing van de door hen gehanteerde beloning.

Code Diversiteit & Inclusie

De Code Diversiteit & Inclusie biedt de culturele en creatieve sector handvatten om diversiteit en inclusie te bevorderen. We gaan met de nieuwe code juridisch hetzelfde om als met de Fair Practice Code en de Governance Code. Ook bij deze code toetsen we naleving aan de hand van het principe pas toe én leg uit. Als onderdeel van de sector, heeft het Fonds zelf ook te maken met de code. Meer hierover bij 4.3.

32 Rapportage Klanttevredenheid- en stakeholdersonderzoek 2018 (Blauw Research), Rapport visitatiecommissie cultuurfondsen 2018 (december 2018), Beschouwingen over inclusiviteit, innovatie en interconnectiviteit (RRKC, 2019), LabSessie stakeholders (november 2018), Sessie Adviescommissieleden (mei 2019).

4.2

We maken verbinding

Zoals gezegd: het Fonds voor Cultuurparticipatie kan niet zonder samenwerking. Om tot een duurzame bijdrage aan de creatieve ontwikkeling van mensen te komen, werken we intensief samen met het culturele veld, de onderwijssector, overheden, kennisinstituten en publieke en private fondsen.

Op álle thema's doen we dat met het ministerie van OCW, het Landelijk Kenniscentrum voor Cultuureducatie en Amateurkunst (LKCA), de vijf Rijkscultuurfondsen, de Raad voor Cultuur, de Vereniging voor Nederlandse Gemeenten (VNG), het Interprovinciaal Overleg (IPO), gemeenten en provincies en brancheorganisaties.

Bij het ontwerp van regelingen spreken we altijd met de mensen en organisaties die met de regeling te maken krijgen. We benutten ons netwerk van adviescommissieleden ook als de ogen en oren in het veld. We breiden ons netwerk verder uit naar partijen die we nu nog onvoldoende in beeld hebben of bij wie we nog onvoldoende in beeld zijn. Doel is met zoveel mogelijk partijen in gesprek kunnen gaan over verschillende perspectieven op cultuur en cultuur maken.

OVERAL IN HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN
Het Fonds voor Cultuurparticipatie werkt sinds haar oprichting intensief samen met regionale en lokale overheden. Onze samenwerkingspartners

en aanvragers geven aan dit te waarderen. In de komende periode gaan we onze samenwerking verder verstevigen, met als basis de ambities die de stedelijke cultuurregio's hebben neergelegd. Met maatwerk en afstemming willen we nog beter aansluiten bij wat er lokaal en regionaal leeft in de verschillende gebieden van het Koninkrijk der Nederlanden, van Groningen tot Curaçao.³³

STEDELIJKE CULTUURREGIO'S
In 2018 hebben zich stedelijke cultuurregio's gevormd. Daarin werken gemeenten, provincies, maatschappelijke, culturele en private partners samen aan een netwerk van culturele voorzieningen. De regio's verschillen in omvang, in de verhouding tussen stad en gebied eromheen, in visie, ambities en manieren van samenwerking.³⁴ Gemene deler van alle ambities is programmatische samenwerking op het gebied van cultuuronderwijs en cultuurparticipatie.³⁵ Gemeenten en provincies geven verder aan voor de komende periode de verbinding van cultuur met maatschappelijke vragen belangrijk te vinden. Zij kijken bij vraagstukken zoals eenzaamheid, laaggeletterdheid of de zorg steeds vaker naar kunst en cultuur. Vanuit de beweging 'voorkomen in plaats van genezen' worden culturele instellingen en kunstenaars bevroegd over hoe zij bij die preventie een rol kunnen spelen. Door ontmoeting te organiseren, te activeren en door creatieve, nieuwe oplossingen te bedenken buiten de gebaande paden.³⁶ Specifiek met de programma's Cultuureducatie met Kwaliteit en Cultuurparticipatie en talentontwikkeling werken we hierin met andere overheden in samen.

**PROGRAMMA 1
MAAK HET GRENZELOOS**

Om te zorgen dat iedereen die zich creatief wil ontwikkelen, invloed kan hebben op wat we in het Koninkrijk der Nederlanden zien als cultuur en cultuur maken, zoeken we de samenwerking met de informele netwerken van cultuurmakers in het land. Zoals bijvoorbeeld jongeren, erfgoedgemeenschappen en de urban scene. Maar ook met de Boekmanstichting in het kader van onderzoek. Om beroepsmakers, vrijwilligers en cultuurmakers te laten uitwisselen over het belang van cultuur maken in de vrije tijd en op school werken we graag samen met de vijf collega-Rijkscultuurfondsen, het Landelijk Platform Kenniscentra Cultuureducatie (LPKC), en de brancheorganisaties van de disciplines met culturele instellingen in de BIS. Op het gebied duurzame financiering en professionalisering benutten we de expertise van Cultuur+Ondernemen, het kenniscentrum voor ondernemerschap in de cultuursector. Internationale samenwerking faciliteren we – naast met het ministerie van OCW - in het bijzonder in samenwerking met DutchCulture en het ministerie van Buitenlandse zaken.

**PROGRAMMA 2
VIND ELKAAR IN CULTUUR**

Voor alle mensen tussen de 4 en 100 jaar die zich creatief willen ontwikkelen - en in het bijzonder ook voor hen die hierin een drempel ervaren - werken we samen met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, KIEN - Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed

Nederland, DEN – het kennisinstituut digitalisering in de culturele sector en branche- en kennisorganisaties op het sociaal domein. Als matchingspartners in de subsidieregeling binnen het Programma Cultuurparticipatie werken we samen met gemeenten en regio's en sluiten aan bij wat er in de verschillende regio's leeft en nodig is.

**PROGRAMMA 3
MAAKPLAATS VOOR CULTUUR**

Een verschil maken voor kinderen in het primair onderwijs, jongeren op het VMBO en praktijkonderwijs én alle jongeren die in hun vrije tijd cultuur maken of zelfs hun talent structureel willen ontwikkelen, dat kunnen we als Fonds niet alleen. Daarom werken we in 2021-2024 in het bijzonder samen met het onderwijsveld; waaronder de PO-Raad, de VO-raad en de MBO-raad. Als matchingspartners in de subsidieregeling Cultuureducatie met Kwaliteit werken we samen met gemeenten en regio's en sluiten aan bij wat er in de verschillende regio's leeft en nodig is.

4.3

We maken ruimte voor verbetering

De komende periode zijn we er voor de cultuurmakers, de mogelijkmakers en degenen die wel willen, maar ook een drempel ervaren. Daarmee maakt dit beleidsplan een minder scherp onderscheid tussen de domeinen participatie en educatie. Dat werkt door in

33 LabSessies stakeholders, november 2018, Sessie Adviescommissieleden 2019.
34 Cultuur voor stad land en regio (2017, Raad voor Cultuur).
35 Adviesaanvraag stelsel 2021- 2024 (december 2018, minister van Engelshoven).
36 Cultuureducatie en Cultuurparticipatie issues (LKCA, memo 2018).

onze interne organisatie en heeft ook gevolgen voor de inzet van medewerkers. We erkennen de verschillen tussen cultuureducatie en cultuurparticipatie, bijvoorbeeld in expertise en werkpraktijk. Toch leggen we vooral de nadruk op de samenhang tussen maken van en leren over cultuur, op school en in de vrije tijd. Dit vraagt om een flexibele en lerende organisatie. Om medewerkers die expertisegericht werken, maar ook de samenhang zien tussen domeinen, regelingen en discipline. Zodat we het maatwerk kunnen leveren dat recht doet aan (lokale) verschillen. Ook het nog beter toegankelijk maken van ons instrumentarium vraagt flexibiliteit en leren.

De omvang van onze opdracht zal groeien, op het gebied van erfgoed, cultuurparticipatie voor mensen die een drempel ervaren, het programma CmK en talentontwikkeling. Door deze groei zal de omvang van onze organisatie toenemen. Zo kunnen we ook de komende periode waarborgen dat de beschikbare middelen op de juiste manier bij de juiste cultuurmakers en mogelijkmakers terechtkomen. Uitgangspunt bij de vertaling van dit beleidsplan naar jaarlijkse uitvoeringsplannen is optimale uitputting van de beschikbare budgetten.

GOVERNANCE EN BESTUUR

Zoals aangegeven volgen we de Governance Code Cultuur. Ook houden we ons aan de uitgangspunten van transparantie die in de Code Cultuurfondsen zijn vastgelegd. Jaarlijks leggen we aan de minister verantwoording af via onze jaarstukken. De accountant controleert de jaarstukken en de Raad van

Toezicht stelt ze vast. Deze jaarstukken maken we openbaar via onze website. De Raad van Toezicht houdt toezicht op het beleid en de organisatie. Benoemingen in de Raad vinden plaats na openbare werving. Leden van de Raad komen maximaal eenmaal voor herbenoeming in aanmerking. De bestuurder vergadert 5 à 6 keer per jaar met de Raad van Toezicht. Daarnaast heeft de Raad jaarlijks een functioneringsgesprek met de bestuurder. Ook spreekt de Raad jaarlijks met de personeelsvertegenwoordiging van het Fonds.

DIVERSITEIT

Gezien de omvang van onze opdracht voorzien we een groei van de formatie van de organisatie. Gedurende de beleidsperiode verwachten we bovendien opnieuw een tussentijdse ophoging van projectmiddelen. In verband met groei van de organisatie ontwikkelen we strategisch HR-beleid, met oog voor de diversiteit van het personeelsbestand. We blijven uitkijken naar mensen die beschikken over een divers netwerk, om als Fonds verschillende perspectieven uit de samenleving te kunnen vertegenwoordigen.

4.4

We maken zichtbaar wat we doen en bereiken

In de periode 2021-2024 is communicatie integraal onderdeel van de inhoudelijke beleidsdoelstellingen en daarmee van de processen rondom onze regelingen.

We willen meer bekendheid geven aan onze mogelijkheden voor (potentiële) aanvragers en de zichtbaarheid van de waarde van cultuur maken in de vrije tijd vergroten.

‘Cultuur maken laat je groeien en geeft je handvatten voor belangrijke skills in het leven’

Inhoud en boodschap van onze communicatie zijn hetzelfde bij al onze thema’s, programma’s en regelingen:

CULTUUR. JIJ MAAKT HET.

Gelijke kansen voor iedereen die cultuur wil maken. Wij maken dat mogelijk! En dragen het uit. Voor de mensen die al cultuur maken. En voor hen die zich nu nog buiten ons blikveld bevinden of voor wie cultuur (nog) niet vanzelfsprekend is. Wij nodigen iedereen uit het te gaan maken. Cultuur maken laat je groeien, geeft je handvatten voor belangrijke skills in het leven en helpt je te verhouden tot anderen in een veranderende samenleving.

Hierbij stellen we de cultuurmaker in de vrije tijd en op school centraal. We brengen de cultuurmakers (letterlijk) in beeld, vertellen wat zij (kunnen gaan) maken en

wat het effect daarvan is op henzelf en hun omgeving. Daarbij noemen we het Fonds als mogelijkmaker: ‘Wij maken mogelijk’.

ZICHTBAAR MAKEN VAN IMPACT

Het Fonds heeft de Theory of Change omarmd. Vanuit de gewenste impact redeneren we terug naar doelen, output en outcome van subsidieregelingen. En andersom: om te kunnen monitoren en evalueren welk verschil we maken met onze inzet. Door ook onze communicatie op te zetten vanuit deze Theory of Change laden we ons verhaal. Aan de hand van persoonlijke verhalen en praktijkvoorbeelden laten we zien wat we teweegbrengen. Wat de maatschappelijke impact is van wat we doen.

INCLUSIVITEIT BEVORDEREN EN UITDRAGEN

Of het nu gaat om onze regelingen, om informatie over het aanvraagproces of om de verhalen die we delen; al onze communicatie moet toegankelijk, laagdrempelig en helder zijn. Daar werken we hard aan. Via onze (beeld) taal en op maat gekozen kanalen en middelen sluiten we aan bij de verschillende groepen die we willen bereiken.

ACTIEF RELATIEBEHEER EN POSITIONERING

We positioneren ons als het Fonds dat mensen cultuur laat maken in de vrije tijd en op school, en laten duidelijk zien wat het belang en de waarde hiervan is. Ook bij beroepsmakers en instellingen in de BIS en de collega-Rijkscultuurfondsen. We zijn helder over wat we wel en niet doen. En zijn een betrouwbare samenwerkingspartner.

BEGROTING

Op allerlei manieren maakt het Fonds cultuur maken mogelijk. In dit hoofdstuk laten we zien waarvoor we in de periode 2021 – 2024 geld vrijmaken

5.1
Begroting 2021 - 2024

	2021	2022	2023	2024
Baten				
Directe opbrengsten	50.000	50.000	50.000	50.000
Subsidie OCW	38.490.000	38.490.000	38.490.000	38.490.000
Rente	0	0	0	0
TOTAAL BATEN	38.540.000	38.540.000	38.540.000	38.540.000

Lasten				
Beheerslasten personeel	1.710.000	1.710.000	1.710.000	1.710.000
Beheerslasten materieel	619.000	619.000	619.000	619.000
Activiteitenlasten personeel & materieel	1.923.000	1.923.000	1.923.000	1.923.000
Totaal apparaatslasten	4.252.000	4.252.000	4.252.000	4.252.000
Programma 1 - Maak het grenzeloos	8.617.000*	8.617.000*	8.617.000*	8.617.000*
programma 2 - Vind elkaar in cultuur	7.392.000	7.392.000	7.392.000	7.392.000
Programma 3 - Maakplaats voor cultuur	16.305.000	16.305.000	16.305.000	16.305.000
Overig	1.074.000	1.074.000	1.074.000	1.074.000
Cultureel ondernemerschap	540.000	540.000	540.000	540.000
Incidentele subsidies	250.000	250.000	250.000	250.000
Publiek private samenwerking	284.000	284.000	284.000	284.000
Totaal overige activiteitenlasten & subsidies	33.188.000	33.188.000	33.188.000	33.188.000
Overige activiteitenlasten	900.000	900.000	900.000	900.000
TOTAAL LASTEN	38.540.000	38.540.000	38.540.000	38.540.000

* inclusief 18.000 EU-orkest

5.2

Toelichting op de begroting

De begroting is gebaseerd op een gemiddeld bedrag per jaar, afgerond op duizendtallen.

BATEN

De directe opbrengsten in deze begroting bestaan uit een raming van ingetrokken subsidies van € 50.000 per jaar. Het saldo van lager vastgestelde subsidies voegen we jaarlijks toe aan het Bestemmingsfonds OCW en heeft daarom geen invloed op het begrotingssaldo. De subsidie van OCW begroten we op € 38.540.000 inclusief middelen vanuit Internationaal Cultuurbeleid. We verwachten geen substantiële inkomsten uit rente.

APPARAATSLASTEN

Gedurende de beleidsperiode 2013 - 2016 en 2017-2020 is de reikwijdte van de inzet van het Fonds steeds toegenomen. Deze ontwikkeling zet zich door in de nieuwe beleidsperiode en daarom houden we rekening met een groei van de formatie en bijkomende overheadkosten. De totale beheerslasten personeel en materieel bedragen € 2.329.000 per jaar. Tot de apparaatslasten behoren ook de activiteitenlasten personeel. Dit heeft voor het Fonds betrekking op de direct toewijsbare personeelslasten aan regelingen en beleidsinstrumenten. Deze begroten we op € 1.923.000 per jaar. Dit is gebaseerd op de verdeelpercentages van de apparaatskosten uit de beleidsperiode 2017-2020. De totale

apparaatslasten bedragen maximaal € 4.252.000 per jaar. Dit is 11,09 % van de subsidie van OCW en binnen de norm die OCW stelt voor apparaatskosten.

ACTIVITEITENLASTEN

De activiteitenlasten betreffen de te verlenen subsidies en overige activiteitenlasten in het kader van onze drie programma's en de posten 'Cultureel ondernemerschap' en 'Incidentele subsidies'. Bij de overige activiteitenlasten gaat het om communicatie, bijeenkomsten en onderzoek gerelateerd aan de subsidies. We begroten de activiteitenlasten op € 900.000 per jaar.

KWANTITATIEF OVERZICHT

Zoals eerder aangegeven beschrijven we in dit beleidsplan drie programma's en bijbehorende doelstellingen, met inspanningen die we gaan leveren, en wat we in kwalitatieve zin verwachten mogelijk te maken. De uitwerking in regelingen volgt later; hiermee plaatsen we minder schotten tussen de verschillende onderwerpen. Ook laten we straks meer ruimte in onze regelingen. Een regeling kan dan bijdragen aan verschillende, onderling samenhangende doelen. In het kwantitatief overzicht geven we cf. het beleidskader een overzicht van het te besteden budget en het te verwachten aantal honoreringen. We benoemen deze op inspanningsniveau, zoals die in hoofdstuk 3 zijn geformuleerd. Dit is gebaseerd op een gemiddeld honoreringspercentage in de afgelopen jaren van 58%. Het overzicht betreft schattingen, met een marge- afhankelijk van het uit te werken aan te vragen subsidiebedrag

per organisatie, per regeling. Bij Programma 3 (Talentontwikkeling in de regio en in informele circuits bouwen we voort op de mogelijkheid voor het honoreren van aanvragen van natuurlijke personen, al dan

niet in combinatie met instellingen. Afhankelijk van die verhouding kunnen we het aantal te verwachten honoreringen noemen. De overige activiteitenlasten zijn in de begroting benoemd.

PROGRAMMA		BUDGET (JAARLIJKS)	HONORERINGEN VERWACHT (JAARLIJKS)
1 Maak het grenzeloos	— Stimuleren uitwisseling makers en disciplines	€ 514.000	10 - 15 projecten
	— Stimuleren lokale vernieuwing	€ 935.000	80 - 100 projecten
	— Ondersteunen landelijke kunstfestivals	€ 800.000	5 - 10 organisaties (meerjarig)
	— Ondersteunen internationale samenwerking	€ 854.000	20 - 40 projecten
	— Ondersteunen talentontwikkelaars	€ 3.000.000	15 - 20 organisaties (meerjarig)
	— Talentontwikkeling in de regio en in informele circuits	€ 2.496.000	
2 Vind elkaar in cultuur	— Stimuleren van 'Huizen van dorp en stad'	€ 1.250.000	15 - 25 projecten
	— Stimuleren erfgoedparticipatie	€ 1.498.000	80 - 100 projecten
	— Ondersteunen erfgoedmanifestaties	€ 425.000	5 – 10 organisaties (meerjarig)
	— Uitvoeren programma Cultuurparticipatie	€ 4.219.000	10 – 15 projecten (landelijk) Tot 40 projecten (lokaal/regionaal)
3 Maakplaats voor cultuur	— Uitvoeren programma Cultuureducatie met Kwaliteit	€ 13.500.000	Aantal penvoerders '17-'20 (bereik: tenminste helft alle basisscholen, deelnemende vo-scholen in '17-'20 en kennisdeling alle scholen) (meerjarig)
	— Stimuleren aanbod in en om school dat aansluit op vraag jongeren	€ 2.057.000	35-40 projecten
	— Stimuleren van vernieuwing cultuureducatie	€ 748.000	20-30 projecten

JE
VAKMANSCHAP
VERDER
BRENGEN

**JÍJ
MAAKT
HET.**
WIJ MAKEN
MOGELIJK.

BIJLAGE

BIJLAGE

Samenwerking Rijkscultuurfondsen

De rijkscultuurfondsen spelen een centrale rol in het culturele en artistieke leven van Nederland. Ze stimuleren ontwikkeling en vernieuwing in de cultuursector, maar zorgen ook voor continuïteit die doorgroei mogelijk maakt. Ze vervullen zodoende, samen met de Basisinfrastructuur (BIS), een infrastructurele taak in het cultuurbestel. De rijkscultuurfondsen zijn op veel terreinen actief, zowel nationaal als internationaal en binnen alle cultuurdisciplines: beeldende kunst, podiumkunsten, film, creatieve industrie, erfgoed, cultuurparticipatie, -educatie en letteren. In deze rolverdeling zijn de fondsen niet alleen deskundig uitvoerder, maar ook belangrijk initiatiefnemer en beleidsvoorbereider op hun terreinen. Inhoudelijke kennis speelt hierbij een prominente rol, maar ook de relatieve afstand waarmee de fondsen als zelfstandige bestuursorganen tot de politiek en het cultuurbeleid staan. Het belang van deze relatief onafhankelijke positie voor het kunstenveld werd benadrukt door de Visitatiecommissie Cultuurfondsen 2018.

Naast bemoeienis met de afzonderlijke disciplines en sectoroverstijgende beleidsterreinen voelen de fondsen een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een integrale visie op de cultuursector als geheel. In het belang hiervan hebben de fondsen in de loop der jaren de strategische samenwerking versterkt, zowel lokaal en regionaal, nationaal als over de grenzen. Belangrijke aandachtspunten daarbij zijn de zorg voor een gezonde balans

tussen continuïteit en vernieuwing, aanbod en afname, en afstemming tussen lokaal, regionaal, landelijk en internationaal beleid. Door hun relatief onafhankelijke positie kunnen fondsen binnen het Nederlandse cultuurbeleid vorm en inhoud geven aan een dynamische wisselwerking tussen beleid en praktijk.

De veranderingen in het cultuurstelsel per 2021 maken dat er een nieuwe balans moet worden gevonden tussen rijks-, regionaal en door de fondsen ondersteund aanbod. Vanuit de rol als beleidsvoorbereider op hun terreinen zullen de fondsen hun gezamenlijke, inhoudelijke inbreng blijven leveren voor een heldere afstemming en rolverdeling, in overleg met alle actoren, waarbij met name het functioneren van de driehoek OCW – fondsen – Raad voor Cultuur bijzondere aandacht moet krijgen.

SAMENWERKING

De onderlinge strategische en beleidsmatige samenwerking is inmiddels structureel ingebed in de praktijk van de fondsen. Ook in de nieuwe cultuurperiode zullen de fondsen gezamenlijk invulling geven aan discipline-overstijgende activiteiten, internationale beleidsaangelegenheden en projecten, en de communicatie met het Caribisch deel van het Koninkrijk, waarbij steeds zal worden afgewogen voor welke fondsen en voor welke makers en instellingen samenwerking het meest relevant is. Dit heeft in de afgelopen jaren geresulteerd in verschillende onderlinge samenwerkingsverbanden, gedeelde regelingen en programma's, waarvan vele inmiddels een structureel karakter hebben en ook na 2021 zullen worden voortgezet. In sommige gevallen zijn hier ook private fondsen als partner bij betrokken. Een overzicht van samenwerkingsverbanden en -regelingen staat onderaan deze tekst.

AANDACHT VOOR CROSS-SECTORALE EN INTERDISCIPLINAIRE AANVRAGEN

Ook in de nieuwe beleidsperiode borgen de fondsen dat aanvragen, die discipline overstijgend en inhoudelijk interessant zijn, voor een bijdrage in aanmerking komen. Voor aanvragers die opereren op het snijvlak van de werkerreinen van de fondsen stemmen de fondsen hun regelingen af en/of verwijzen zij naar elkaar door. In 2017 stelden de zes fondsen gezamenlijk één aanspreekpunt in voor cross-sectorale vragen, dat ook in de komende cultuurperiode zal worden gecontinueerd. Zowel projecten die meerdere cultuurgebieden combineren als projecten die een duidelijk maatschappelijke component hebben, kunnen bij het aanspreekpunt terecht voor advies.

Hierbij kan worden opgemerkt dat alle fondsen inmiddels interdisciplinair opereren. Ze hebben specifieke regelingen voor innovatieve en vernieuwende projecten waarbinnen verbindingen met andere disciplines worden aangemoedigd. Het aantal mogelijkheden voor ondersteuning van grensverleggende, vernieuwende of cross-disciplinaire projecten bij de fondsen is de afgelopen jaren flink uitgebreid. Daarmee wordt niet alleen de samenwerking tussen de fondsen verder versterkt, maar zijn ook de verbindingen tussen de disciplines vergroot en de versnippering van aanvragen verminderd.

De fondsen zien het als hun taak vinger aan de pols te houden van de ontwikkelingen in de kunsten en in het veld en daarbij passen een open blik en de bereidheid tot verandering. Waar verbeteringen mogelijk zijn zullen de fondsen die toepassen, bij voorbeeld in de wijze waarop de mogelijkheden en ruimte voor ondersteuning van cross-disciplinaire en nieuwe vormen zichtbaar worden gemaakt.

INTERNATIONAAL

Ook buiten de landsgrenzen trekken de fondsen waar mogelijk en zinvol gezamenlijk op. De hiervoor geoormerkte ICB-middelen worden ingezet om de internationale positie van kunst en cultuur uit Nederland te stimuleren, te markeren en de internationale samenwerking te bevorderen. Met name bij grootschalige internationale manifestaties en campagnes heeft samenwerking meerwaarde, maar ook kleinschaliger thematische projecten, zoals die gericht op kinder- en jeugdcultuur, waarbij twee of meer fondsen de krachten bundelen zijn succesvol. De inzet en ondersteuning van de Nederlandse vertegenwoordigingen in het buitenland is daarbij essentieel. De fondsen hechten eveneens groot belang aan een vruchtbare samenwerking met Dutch Culture op basis van een heldere afstemming en rolverdeling. Samen met Dutch Culture zullen de fondsen zich inspannen om die samenwerking de komende periode verder te optimaliseren. De fondsen volgen het Beleidskader Internationaal Cultuurbeleid 2021-2024 dat meer ruimte en flexibiliteit biedt om de internationale ambities van de fondsen te kunnen realiseren.

CARIBISCH DEEL VAN HET KONINKRIJK

In het beleidskader 2021-2024 wordt de fondsen gevraagd hun regelingen ook open te stellen voor het Caribisch deel van het Koninkrijk en daarbij aandacht te hebben voor de toegankelijkheid op de eilanden. De fondsen willen in dit kader gezamenlijk onderzoeken hoe zij de communicatie met de eilanden kunnen versterken.

STRUCTUREEL OVERLEG

Om hun effectiviteit verder te vergroten hebben de fondsen ook op collegiaal niveau hun samenwerking geïntensiveerd. Er is structureel overleg van de directeuren over strategie en

(beleids)ontwikkeling. Medewerkers van de fondsen nemen deel aan een gezamenlijke werkgroep diversiteit waarin ook de private fondsen vertegenwoordigd zijn. De juristen van de fondsen hebben periodiek overleg. Zij hebben, conform de aanbeveling van de visitatiecommissie, de onderlinge performan- ce inzake bezwaren vergeleken. Controllers bespreken zaken die de financiën aangaan en stemmen begrotingsbeheer en verantwoor- ding af. Ict-medewerkers vervangen elkaar bij afwezigheid en wisselen informatie uit. Er is halfjaarlijks overleg van communicatiemedewer- kers voor kennisdeling op het gebied van com- municatiebeleid, onder meer richting potentiële aanvragers. De vijf personeelsvertegenwoordi- gingen en de ene ondernemingsraad wisselen onderling kennis uit. Ook op het gebied van HR wordt expertise gedeeld. Daarnaast is er de werkgroep onderzoek fondsen die zich buigt over evaluaties en onderzoek, die samen met het ministerie van OCW optrekt. In het kader van de Europese privacywetgeving Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), die mei 2018 in werking trad, benoemden de fondsen gezamenlijk een onafhankelijke functionaris gegevensbescherming (FG) die toezicht houdt op en adviseert over de naleving van de verordening. De fondsen constateren dat de inmiddels ontwikkelde overlegstructuur de benodigde houvast biedt voor het bewaken van de balans tussen samenwerking waar het kan en autonomie/maatwerk waar het moet.

STEDELIJKE REGIO’S

Naar aanleiding van de opgestelde regioprofielen hebben de fondsen gesprekken gevoerd met de vijftien stedelijke regio's over betere, mogelijk soms zelfs andere, samenwerkingen en allianties die in de toekomst beter het belang van de

regionale infrastructuur ondersteunen. Momenteel werken de fondsen vooral samen met regio's, die niet noodzakelijk samenvallen met de vijftien stedelijke regio's. Daarbij is sprake van maatwerk per fonds en per discipline. Desalniettemin is de inzet van de fondsen gericht op betere afstemming, samenwerken waar dat kan en een intensievere uitwisseling van relevante ontwikkelingen.

CODES

De fondsen handelen naar de Governance Code Cultuur; een afvaardiging van de direc- teuren was namens alle fondsen betrokken bij de totstandkoming van de hernieuwde code die door Cultuur+Ondernemen in 2019 werd uitgebracht. De komende beleidsperiode zullen de fondsen extra aandacht besteden aan de nieuwe Code Diversiteit & Inclusie en de Fair Practice Code die de fondsen – toegesneden op iedere deelsector - als subsidievoorwaarde hanteren. Ook bij de vernieuwing van de Code Diversiteit & Inclusie waren de fondsen inhou- delijk betrokken. De Fair Practice Code maakt deel uit van de door de cultuursector breed ge- dragen ‘Arbeidsmarktagenda voor de Culturele en Creatieve Sector 2017-2023’. Een vertegen- woordiging van de fondsen heeft zitting in de Regiegroep Uitvoering Arbeidsmarktagenda die de voortgang van de agenda bewaakt en bege- leidt. De Regiegroep wordt in 2020 omgevormd tot een nieuwe ondersteuningsstructuur, het Platform Arbeidsmarkt Culturele en Creatieve Toekomst (PACCT), waarin de cultuurfondsen eveneens vertegenwoordigd zullen zijn.

OVERZICHT SAMENWERKINGSVERBANDEN EN -REGLINGEN FONDSEN

SAMENWERKENDE FONDSEN	SAMENWERKING / REGELING	BESCHRIJVING
Filmfonds en Mondriaan Fonds	De Verbeelding	Films op het snijvlak van beeldende kunst en cinematografie, gemaakt in een samen- werking tussen kunstenaars en producen- ten.
Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en Letterenfonds	Literatuur op het Scherm	Dichters/schrijvers maken met vormgevers nieuw werk in het digitale domein.
Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en Mondriaan Fonds	Voorlichting talent binnen en buiten het kunstvakonderwijs	De fondsen geven gezamenlijk voorlichting over o.a. talentontwikkeling en regelingen bij de fondsen. Dit gebeurt binnen en buiten het kunstvakonderwijs.
Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en Mondriaan Fonds	Residency Arita/ Japan	Het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en het Mondriaan Fonds bieden sinds 2016 gezamenlijk twee residency perioden aan in de Japanse keramiekregio Saga. De werkperiode in Japan biedt aan veelbelovende kunstenaars en ontwerpers de ruimte om onderzoek te doen op artistiek en technisch gebied en hun eigen werk te ontwikkelen. Een belangrijk uitgangspunt van deze residency is om speciale technieken te leren binnen de oudste keramische industrie van Japan en deze in het eigen werk toe te passen.

OVERZICHT SAMENWERKINGSVERBANDEN EN -REGELINGEN FONDSEN

Filmfonds en Stimuleringsfonds Creatieve Industrie	Immerse\Interact	Met de regeling Immerse\Interact worden projecten binnen het interdisciplinaire medialandschap gestimuleerd. Artistiek onderzoek en experiment op het vlak van digital storytelling en de inzet van interactieve of immersieve media staan hierbij centraal.
Stimuleringsfonds Creatieve Industrie, Mondriaan Fonds, Fonds Cultuurparticipatie	Stimuleren Eigentijds gebruik ambachten	Het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en Mondriaan Fonds hebben een open oproep ontwikkeld voor ontwerpers en beeldend kunstenaars om een samenwerking aan te gaan met één of meerdere ambachtslieden en zo eigentijds gebruik van ambachten te stimuleren. Het Fonds voor Cultuurparticipatie zet in op eigentijdse beoefening en het borgen van onder andere ambachtelijke kennis en vaardigheden via de regeling Immaterieel erfgoed.
Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en het Fonds Podiumkunsten	Upstream	Met Upstream ondersteunt het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie samen met het Fonds Podiumkunsten en Sena vernieuwende artistieke formats en samenwerkingen binnen de Nederlandse pop-/urban muziek. De fondsen en Sena willen met behulp van Upstream de muziekindustrie in Nederland verbreden en versterken, internationaal sterker voor de dag komen en crossovers naar andere disciplines stimuleren.

OVERZICHT SAMENWERKINGSVERBANDEN EN -REGELINGEN FONDSEN

Fonds Podiumkunsten en Fonds voor Cultuurparticipatie	Urban kunstenaars	Samenwerking bij de talentontwikkeling van jonge urban kunstenaars, die sinds 2018 verder is uitgebreid.
Filmfonds en Letterenfonds	Netwerk-bijeenkomsten	Organisatie internationale netwerkbijeenkomsten voor filmproducenten en rechtenmanagers van literaire uitgeverijen.
Letterenfonds en Fonds Podiumkunsten	Regeling toneelschrijvers	Gezamenlijke werkbijdrage voor theatertekst met het doel de kwaliteit, diversiteit en ontwikkeling van het Nederlands theaterrepertoire te stimuleren.
Stimuleringsfonds Creatieve Industrie, Mondriaan Fonds en Fonds voor Cultuurparticipatie	Digitaal erfgoed	Samenwerking met betrekking tot regelingen rondom digitaal erfgoed.
Fonds Podiumkunsten		
Fonds voor Cultuurparticipatie en VSBfonds, in afstemming met Mondriaan Fonds	Matchmakers steden	Een gezamenlijk netwerk van matchmakers in 16 steden, waaronder Groningen, Arnhem en Eindhoven. In de steden bewegen zich de cultuurmakers van morgen wiens werk en werkwijze onlosmakelijk verbonden zijn met de stedelijke dynamiek. Door de inzet van matchmakers die geworteld zijn in de steden en daar hun werkpraktijk en netwerk hebben, hopen de fondsen veel nieuwe initiatieven te bereiken. Het Mondriaan Fonds heeft in 2017 vier regiomakelaars aangesteld in Noord, Midden en Zuid-Nederland. Zij hebben een onderzoekende en stimulerende rol bij het bereiken van potentiële aanvragers, opdrachtgevers en adviseurs. Een andere taak is het signaleren van nieuwe initiatieven, doelgroepen en andere actuele ontwikkelingen op het gebied van beeldende kunst en cultureel erfgoed. Tussen matchmakers en regiomakelaars organiseren de drie fondsen regelmatig afstemming.

OVERZICHT SAMENWERKINGSVERBANDEN EN -REGELINGEN FONDSEN

Stimuleringsfonds Creatieve Industrie, Fonds Podiumkunsten, Filmfonds, Letterenfonds en Mondriaan Fonds	Residency Van Doesburghuis	Fondsen bieden sinds 2017 via open oproepen gezamenlijk een residency aan in het Van Doesburghuis in Meudon-Val-Fleury/Parijs waar makers hun artistieke praktijk verder kunnen ontwikkelen.
Letterenfonds en Fonds Podiumkunsten	#NieuweStukken	subsidieregeling sinds november 2018 voor beginnende schrijvers (ook dichters en woordkunstenaars) waarvan de verhalen nog te weinig horen zijn op de Nederlandse podia. Er wordt samengewerkt met vijf partners die ervaring hebben met het produceren van teksten voor het podium, en een netwerk hebben dat aanvullend is op het netwerk van de fondsen. Jaarlijks is er ruimte voor tien beginnende schrijvers.
Fonds Podiumkunsten t.b.v. alle sectoren	Slecht Weer Fonds	Revolverend fonds waaruit festivalorganisa- ties die een tekort hebben opgelopen als gevolg van onvoorziene omstandigheden een bijdrage kunnen krijgen. Het staat open voor festivals uit alle sectoren.
Alle zes cultuurfondsen	Aanspreekpunt cross-sectorale vragen	Gezamenlijk aanspreekpunt voor (potentiële) aanvragers van projecten die meerdere cultuurgebieden combineren en projecten die een duidelijk maatschappelijke component hebben.

COLOFON

Het beleidsplan 2021 – 2024 is een uitgave van het Fonds voor Cultuurparticipatie. Het plan dient als subsidieaanvraag bij het Ministerie van OCW voor de beleidsplanperiode 2021 – 2024.

Samenstelling

Alle medewerkers van het Fonds voor Cultuurparticipatie

Redactie

Hedwig Verhoeven
Karin Verbeek

Eindredactie

GHO communicatie

Vormgeving

GHO communicatie

Fotografie

Little Shao, Milosz Bauza,
Peter van Beek, Natascha Lacko,
Anouk Slump, De Schaapjesfabriek,
Guido Bosa, Roosje Hindeloopen

Het Fonds voor Cultuurparticipatie heeft geprobeerd alle rechthebbenden van de in deze uitgave opgenomen foto's te achterhalen. Wanneer u meent rechthebbende te zijn van een of meerdere foto's, dient u contact op te nemen met het Fonds voor Cultuurparticipatie.

Druk

Quantes Drukkerij

Utrecht, januari 2020.

© Fonds voor Cultuurparticipatie
Kromme Nieuwegracht 70
Postbus 465
3500 AL Utrecht
Tel. (+31 0)30 233 60 30
www.cultuurparticipatie.nl